

Postai engedélyszám: No. 244716/929.
10. Telefon: 13-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre \$20, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 20 dollár. — Hirdetések díjszabás szerint. — Az „UJ KELET” a transilvaniai és banati zsidóság egyetlen napilapja. Cikkünk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej
Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Administrator delegat si girant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Eszter. Proprietar—Tulajdonos: Fraternitate S.A.R.L. de Editură. Registrul public-Intulor periodice No. 43. Doc. 858-1938. Tribunalul Cluj, Secția III.
Péntek, február 24.
1938—5699. Adar 5.
XXII. évfolyam, 45. szám.

Calinescu miniszterelnök-helyettes érdekes kül- és belpolitikai nyilatkozata egy francia lapban

„Románia békében kíván dolgozni és a legjobb barátságban kíván élni szövetségeseivel”. A kisebbségi kérdést is ismertette a miniszterelnök-helyettes nyilatkozata

Bucuresti, február 23. Armand Calinescu belügyminiszter és miniszterelnök-helyettes tegnap nyilatkozott a Paris Soir bucaresti tudósítójának. Calinescu azzal kezdte kijelentéseit, hogy a lehető legnehezebb feladatok előtt áll. Majd így folytatta az újságíró kérdéseire adott választát:
A Nemzeti Ujjászületés Frontja
— Az egyedüli formula, amely lehetővé teszi számomra, hogy minél többet dolgozzam, mindenekelőtt a rend és a módszeresség. A látogatónak, aki hozzám jön, ugyan akkor magával kell hoznia azt az iratsomót, amelyet áttanulmányozni nem volt időm. Ez teszi lehetővé, hogy néhány fontos kérdést tehessen fel. Azok a kérdések, amelyek nem az én illetékességemhez tartoznak, átkerülnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjának illetékes szolgálatához. Azok, akik ebben a tisztán román módszerben hasonló külföldi szervezetekből látnak példát, tévednek. A mi mozgalmunk alapja és szelleme a mi talajunkból, a mi léthagyományainkból, a mi szükségességeinkből nőttek ki. Két héttel a törvény megjelenése után, amely engedélyezte a politikai szervezet felállítását, több, mint három és félmillió állampolgár csatlakozott önként a NUF mozgalmához. Soha a mult politikai pártjainak idején még fele annyi sem jelentkezett hasonló mozgalomhoz. Erdemes kihangsúlyozni, hogy ez a csatlakozás a második ünnepélyes nyilvánítása annak, hogy az egész román nép őszinte érzelmeivel és ragaszkodással viseltetik az új rendszer iránt.

bánásmódot, mint Romániában. A mi alkotmányunk a törvény előtt az összes állampolgárok egyenlőségét biztosítja. A romániai kisebbségek teljes szabadságnak örvendenek nyelvhasználatuk, vallásgyakorlásuk és gyülekezési joguk tekintetében. Jogot adtunk nekik, hogy felekezeti iskolákat és intézményeket létesíthessenek. Természetes joguk van a közoktatásban saját nyelvüket használni, amely a mi állami intézményünkben is be van vezetve.
„Egyetlen felforgató elem sincs a hadseregben!”

A hírlapíró ezután megkérdezte a helyettes-miniszterelnököt, hogy mi igaz azokból a hírekből, amelyek arról szólnak, hogy az Uralkodó tisztító munkát akar végezteni a hadseregben, amellyel az ideiglenes nemzetvédelmi minisztert bizta meg.
— Ezek a hírek hamisak — felelte Calinescu. — A hadseregnek nem lehet része meglepetésekben. Ez a hadsereg számtalan szor bebizonyította, hűségét és mi tudjuk, hogy a hadsereg olyan élő ereje volt és marad a nemzetnek, amelyre mindig számítani lehet. Emelje ki kérem, hogy a had

seregben egyetlen felforgató és megbízhatatlan elem sincs. Azzal, hogy az Uralkodó engem bizott meg a nemzetvédelmi minisztérium vezetésével, különös módon ki akarta hangsúlyozni a hadsereg iránti nagy érdeklődését.
„A vasságda nincs többé!”
— És a vasságda? — kérdezte az újságíró.
— Ez már a régi történet — válaszolta Calinescu. — A vasságda már nem létezik, tehát nem is szükséges beszélni róla, a nevét sem kell idéznünk többet. Lehet, hogy ez kár az ön s általában az újságírók számára, mert az örökre eltiint vasságda szenzációs riportok témája volt. Bocssáson meg, hogy ilyen módon elvettem önének szája elől a kenyeret — mondotta nevetve Calinescu, aki nyilatkozatát az alábbi mondatokkal fejezte be:
— Most azonban megirhatta olvasóinak egy erős és egységes Nagy-Románia létezését, amelynek csak egy kívánsága van: Békében dolgozni, a legjobb barátságban kíván élni szomszédaival, szövetségeseivel és mindazokkal a népekkel, amelyek ezt óhajtják.

Dél-Kínában komoly zendülés tört ki a japán katonák között

Sanghajban tömeges öngyilkosságot követnek el a japán altisztek. Dojhara szerint Japán már csak tisztességes békét akar

Róma és Berlin kívánságára szállták meg a japánok Hajnan szigetét?

Párizs, február 23. (Rador). A l'Oeuvre jelentő: A párizsi kínai nagykövetség tegnap este több, a kínai külügyminisztériumtól kapott hírt közölt, amelyek szerint igen komoly zendülés tört ki a Dél-Kínában, a Hongkong és Nanking között harcoló japán katonák között. Mintegy ezer katona lázadt fel. A zendülésnek több halottja van. A japánok nagyon kedvetlenek. Például Sanghajban valóságos öngyilkossági járvány pusztít az altisztek sorában. Több altisztnak családjaik-
hoz küldött leveleit fogták el a kínaiak. E levelek így hangzanak: „Semmi reményünk nincs arra, hogy viszontlássuk családjainkat. Nem tudjuk, hogyan végződhetik a háború. A kínaiak nem akarnak békét és ezért kérjük: miért háboruzunk?”
Nagyszámu japán altiszt kört rajzolt a földre és miután abba beírta a „halál” szót, harakirit követ el, miután előbb öseihez és családtagjaihoz fohászokodik.
Dojhara, Japán Lawrence ezredese, Tientsinben kijelentette az újságíróknak, hogy Japán ma már csak egyet akar: tisztességes békét.
A kínaiak azt hiszik, hogy az a nagy japán katonai küldöttség, amely rövidesen Berlinbe érkezik, elsősorban támogatást akar Kína ellen, hogy ezáltal bármilyen formában rákényszerítsék a béke elfogadását.
A francia lap hozzáfűzi értesüléseihez, hogy Japánnak a jelen pillanatban 1.200.000 embere van Kínában. Itagaki tábornok hadügyminiszter kijelentette a parlamentben, hogy kezdenek hiányok mutatkozni a japán hadsereg kereteiben és főleg az altisztek

számának növelésére van szükség. A japán vezérkari tisztek főgondja, úgy látszik arra irányul, hogy mit fog tenni Oroszország. Ebben az esetben Japánnak 2.000.000 katonára lenne szüksége, amivel nem rendelkezik. Ezzel szemben a kínaiak harcra készen állnak, 2.400.000 jól felszerelt emberük van, tehát pontosan annyi, mint a háború elején. A Japánnak kedvező kínai minisztereket bizonyosan tovább fogják gyilkolni. A merényleteket a „vér” névre hallgató fiatal kínai hazafiakból álló szervezet hajtja végre. Valószínű, hogy a japánok nem fogják tovább huzni hadműveleteiket, hanem tartalékolják erőiket az angolok és franciák ellen, ha Róma és Berlin kérni fogják. A kínai közvélemény nem kételkedik abban, hogy a japánok Hajnan szigetét a tengely-hatalmaktól kapott utasításra foglalták el.
A Domei jelentő Tokióból, hogy hongkongi értesülése szerint az a kínai küldöttség, mely nemrég érkezett Newyorkba, 15 millió dollár hitelt kapott.
Tokiói jelentés szerint a japán kormány megbízásából a sanghaji katonai parancsnok négy pontból álló követelést terjesztett a koncessziós negyedek közös kormányozójához. Ezek a pontok a következők:
1. Japán követeli a terrorizták azonnali letartóztatását.
2. Követeli, hogy a közigazgatásban erősebb részvétele lehessen.
3. Követeli, hogy rendőrszerepet a koncessziós negyedekben megerősítse.
(Folytatása a 8. oldalán)

A kételkedés és mosoly poétája

Időszerű emlékezés Anatole France-ra, halálának 15-ik évfordulója alkalmából
Írta: SALAMON LÁSZLÓ

Ebben az évben lesz tizenöt éve, hogy századunk egyik legnagyobb hatású írója és gondolkodója: Anatole France, elköltözött az élők világából.
Még élő barátai és megfogvatkozott számu rajongói ezuttal újra cikkeiben, előadásokban méltatják írói és emberi jelentőségét; a párizsi munkásklubok ünnepségek keretében készílnék áldozni emlékének.
Ez az emlék-ébresztés nagyon is szükségesszerűnek látszik, mert a halála óta eltelt tizenöt év alatt Anatole France-ot meglehetősen elfelejtették; művei pedig klasszikussá, tehát a kisközművé, az irodalmat magáért az irodalomért szeretőik kincsévé váltak.
Pedig kevés olyan író tud felmutatni a világirodalomtörténet, akinek élet-, ember-, és történelemszemléletét annyira igazolták volna századának történései, mint az övét.
Anatole France írói működésének ideje nagyjában abban a korszakban zajlott le, amely minden kétféle legálós elragadtatással hitt az emberiség, helyesebben az európai emberiség felemelkedésében s mely, az emberi történelem szomorú példára lenéző és tagadó pillantásokat vetett.
Anatole France-ot sohasem ragadta magával az emberiség magasabb rendeltetésébe vetett hit, mert kételkedő és kritikai szelleme megölte őt ettől.

Ő, az értelem papja, sohasem hitt az értelem győzelmében, sohasem hitt abban, hogy a verben és szenvedélyben fogant élet lendületét, áradását és romboló kedvét az ész által emelt gátak sima és veszélytelen mederbe terelhetik.
Ahhoz, hogy ez megtörténhessen — mindenekelőtt arra volna szükség, hogy az emberek ne érzelmeiken keresztül ítélkezzenek a saját és a mások dolgában, hanem tárgyilagosan, szubjektívitásuk kikapcsolásával.
Ezzel szemben mindegyik művében arra mutatott rá, hogy maguk a gondolkodók, a bölcséleti iskolák alapítói is a saját érzelmeiket, a saját beállítottságukat vitték bele szellemi rendszereikbe s így nem a világot magyarázták, hanem saját magukat.
France szerint az emberiség történelme a tévedések és a tévelygések történelme, amelynek folyamán az igazság ügye mindig elbukott s törvényszerűen el is kellett buknia, mert hiszen a filozófusok „abszolút igazsága” rémkép csupán, amelynek mindig akad egy ellenlábasa „igazsága”.
A kételkedés eme nagy költője, aki — mint saját maga hirdette — még a saját kételkedésében is kételkedett — sohasem tévedt a meddő cinizmus, a mephistói tagadás sötét vonaláig.
Nem tévedt pedig azért mert költő volt, melegszerző, mosolygó bölcs, akiben a részvét érzése mélyebbre ágyazott volt, mint azokban a kortársi írókban, akik vele szemben az érzés és a hit mindenhatóságát hirdették.
Kételkedését a humor, a derűs, megbocsátó szellemesség aranyzárlai szőtték át, amelyek műveiben csodálatos szépségű arabeszkékké simulnak s egy csaknem fenéges stílus pompájába illeszkedtek bele.
Kételkedése alján — az igazi művész örök ellenmondásaként — mégis a hit párája izzott. Ő, aki elefantcsonttornyára magasságából nézett le a körülötté zajló élet

Lapkiadó R. T. L. Pop 10

játékaira, aki könyvtára kötetének résein át pillantott vissza az emberiség éppoly meghatározó, mint dicstelen múltjára — készséggel adta fel nyugalmát, amikor a szerinte viszonylagos igazság ügye szólította.

Ez a finom bölcs a Dreyfuss-per idején otthagyta „splendid isolation”-ját, hogy munkásságukkal a világban és külterületi kocsimákban az ártatlan zsidó kapitány ügyéért szálljon sikkra.

Élete végén pedig nyitott és büszke fejtartással csatlakozott a munkásmozgalomhoz, amivel azt bizonyította, hogy mégis voltak reményei egy igazságosabb világ eljövételét illetően.

Szkepszisét tehát a saját életével nem tudta igazolni. Szívének és részvétének melegsége felolvastotta értelmének jégcsapjait. Az emberiség eszmei harcainak céltalanságát és hiábavalóságát hirdető bölcs a maga személyes életében ugyanabba a „hibába” esett bele, amit annyiszor, de mindig megértően és megbocsájtóan ostorozott.

Ettől függetlenül azonban kételkedő, hitetlen történelemszemléletét a mai idők nagyon is igazolták. Mert kevés olyan korszakot ismerünk a történelemben, melyben a józan ész teljesebb vereséget szenvedett volna, mint napjainkban.

Nagy tétele, mely szerint a tömegek sokkal szívesebben hisznek el egy határozott és nyilvánvaló tévedés, mint egy kétségteljes igazságot, napjaink politikai és társadalmi eseményeiben teljes igazolást kapott.

Ő, aki sohasem gyűlölt, a gyűlölet erejét erősebbnek látta és hirdette, mint a szeretetet. Számos művében mutatott rá arra, hogy még a szeretet vallása is csak úgy tudott sikereket elérni, ha céljai érdekében a gyűlöletet mozgósította.

Ellenfelei, kritikái nihilistának próbálták feltüntetni Anatole France-ot. Nem volt az. Csupán a dolgok, az ítéletek, az erkölcsök viszonylagosságát hirdette, mint nagy szellemi elődjai: Montaigne, Montesquieu, Renan és részben — Pascal.

Meg volt az a talán előnytelen tulajdonsága, hogy az elvont, az „abszolút” tudomány mögött meglátta a tudósok emberi gyöngeségeit, a politikai aréna „eszmei” harcainak mögött a nyers érdekek törtéteit.

De gunyja, kétélye, látszólagos megvetése savában egy meleg szív, egy páratlanul megértő és megbocsájtó szellem jóságát oldódott fel.

Csodálatos, még a jól író francia írók galériájában is páratlanul álló stílusművész volt, aki néha vaskos megjegyzéseit is olyan bájjal és eleganciával fejezte ki, amelyhez fogható egyetlen más író műveiben sem tudunk feltalálni.

Műveinek olvasása ma idősezerűbb, világosabb, mint azokban a viszonylag „boldog” időkben volt, amikor művét a hírnév ragyogása még frissen lengte be, amikor a szalonokban France-ról beszélni a „bon ton”-hoz tartozott, amikor egy-egy újabb művének megjelenése társadalmi eseményszámba ment.

Akkor még senki sem hitte, hogy küvös és kiábrándító hatású szépségszisztem az idők változásai olyan megrázóan fogják igazolni, mint napjainkban.

Mulattak elmesélni a dícsérték és szidták káprázatos fölényét, de senki sem hitte, hogy művei a valóságban gyökereznek s ítéletei a mélyrehatás, az emberi természet tökéletes ismeretén alapulnak.

Ma, amikor már klasszikussá lett, amikor már csaknem elfelejtették — „igazságai” tündöklően vetődnek fel a kortársi idők elborult égboltjára.

EGYESÜLETI ÉLET

— **Előadás a Baal Mólacha szervezetben.** F. hó 26-án, vasárnap este félkilenc órakor a Str. Iuliu Maniu 2 alatti helyiségben Löbi József tanár tart előadást az „Erdélyi zsidóság átrétegződési problémáiról”.

— **Joung-Wizo—Haggibbor klubest.** A két kolozsvári egyesület folyó hó 25-től kezdődően minden szombat este 9 órai kezdettel közös klubestet rendez a Zs N. Sz. Olvasókörében, Str. Iuliu Maniu 2. II. emelet.

— **Haggibbor-tea.** Vasárnap délután pontosan 5 órai kezdettel a Cristal Palace teadélután rendez a Haggibbor javára. A teadélután sikerét ezúttal is már előre biztosítja az országos hírű Monya-jazzzenekar.

Milyen országok... az eviani bizottság munkáját

Tizenötezer angol munkásnak adtak henyeret a menekültek. Kétezer emigrált egyetemi tanár és tudós elhelyezése

Az ugynevezett eviani bizottság, mely a Közép-Európából kivándorlásra kényszerített tömegek elhelyezésével foglalkozik, legutolsó ülésén valamivel kedvezőbb képet nyújtott a lehetőségekről. Sant Domingó Köztársaság most már hivatalosan is bejelentette készségét, hogy 100.000 bevándorlónak otthont nyújt. Az utóbbi években hatalmasan fejlődő kis köztársaság a szomszédjával, Haiti néger állammal együtt a Caribiai tenger ugynevezett Hispanola szigetét alkotja, mely a legrégebb európai település Amerikában. Ezt a szigetet még Kolumbusz Kristóf fedezte fel és Bertalan nevű öccsét bízta meg azzal, hogy szervezze meg a kedvező letelepedési lehetőséget nyújtó, aránylag kellemes éghajlattal rendelkező szigetet az első spanyol telepet. Ebből a telepből keletkezett Sant Domingó fővárosa, mely újabban a Ciudad Trujillo nevet viseli.

A köztársaság körülbelül másfélmillió lakosa között már csak kevés tisztavérű spanyol él, miután az európai telepek összekeveredtek a néger őslakossággal, így hogy ma a mulat elem van túlsúlyban. Ennek ellenére az ország kulturájában még élnek a régi spanyol hagyományok, bár politikailag San Domingó az Egyesült Államok befolyása alatt áll. Egészen a 19. század elejéig spanyol gyarmat volt, csak 1822-ben szakadt el az anyaországtól. A szomszédos Haiti köztársaság négerjeinek betérése és egy újabb spanyol hódító kísérlet a múlt század folyamán többször is veszélyeztette az ország függetlenségét, melyet azonban mindig visszahódítottak a köztársaság szabadságszerető polgárai. Az ország belső zavarái és az ebből keletkező gazdasági hanyatlás, mely az amerikai érdekeket veszélyeztette, az Egyesült Államokat arra készítette, hogy 1916-ban katonailag megszállja San Domingót.

Az ország rendjének helyreállítása után az amerikaiak visszavonták csapatukat, de a köztársaság pénzügyi kormányzatában még mindig részt vesznek szakértők. Az utolsó két évtizedben a kis ország nagyot fejlődött, így például körülbelül 2000 kilométernyi főutjai és 3500 kilométernyi mellékutjai a gépkocsiforgalom számára rendkívül előnyös, mintaszerű állapotban vannak, a főváros utcái aszfaltozottak, 8 amerikai vezetés alatt álló rádióállomás működik a különböző városokban, amelyeket elsőrangú telefonhálózat köt össze. A sziget főterményei cukor, kárpó és kávé, ezenfelül nagyobb mennyiségű butorfát, főleg mahagónit, pamutot, mézet, kukoricát, bört és keményítőt exportálnak. A kivitel összege körülbelül 50%-kal mulja felül az import összegét, vagyis San Domingó gazdasági mérlege fölötte kedvező.

A gazdasági csereforgalomban az Egyesült Államok az oroszánrészt igénylik maguknak, míg az európai országokkal való kapcsolatát megnehezítik az Egyesült Államok gyámokdása, másrészt, az aránylag lassú és ritka hajóforgalom. Az ország kb. 20.000 négyzetmérföldnyi területe hegyekben rendkívül gazdag és hatalmas településre alkalmas vidékek, teljesen lakatlanok. Még mielőtt az európai tömegkivándorlás aktuálissá vált volna, megállapították szakértők, hogy San Domingó mai lakosságának sokszorosát tudná táplálni és eltartani. Az államnyelv spanyol, a lakosság többsége katolikus.

A dominikai köztársaság ajánlata bár a tömegkivándorlás megszervezése még alapos előkészületeket igényel, annál hálásabb fogadtatást talált az eviani bizottság tagjainál, mivel az ország képviselője kijelentette, hogy a legkülönbözőbb bevándorló kategóriákra terjed ki a meghívás. Tehát épp úgy intellektuekre — orvosokra, mérnökökre —, mint iparosokra és kereskedőkre, nemkülönben östermelőkre.

A Filippini szigetek

Az ugyancsak az Egyesült Államok érdekében tartozó és ma még csak részben független Filippini szigetek, melynek összesen körülbelül 15 millió lakosuk van, évi 1000 európai bevándorló befogadására hajlandók és ugyancsak szívesen látják a leteleplők között a szellemi foglalkozásukat. A sziget-csoport összesen körülbelül 8000 kisebb-nagyobb szigetből áll, de csak a nyolc legnagyobb sziget jöhet tekintetbe. Ezútszerint csak 7000 amerikai és körülbelül ugyanannyi európai él a szigeten — az utóbbiak között több mint 4600 a spanyol. Ma a Filippini szigetek nagyfokú önkormányzatot élveznek — saját elnökök és saját parlamentjük van, de az Egyesült Államoktól való teljes függetlenségét, az 1934-es alkotmány, sze-

rint, csak 1946-ban fogják elérni — ha ugyan akarják! A lakosság önállósági vágyával ugyanis szemben áll a gazdasági érdek, mely az Egyesült Államoktól való vámközösséget követeli meg és mindenképp a japán vesztély, mely szükségessé teszi az USA védelmét. Hiszen a Filippini szigetek alig 800 kilométernyire vannak Ázsia délkeleti partjaitól. A benschült lakosság javarészt malájai eredetű.

Ausztrália

Ausztrália megismételte ajánlatát, mely szerint évente, három esztendőn át, 5000 európai bevándorlónak nyújt letelepedési engedélyt, de fenntartja magának a jogot, hogy a dominium érdekeinek megfelelően válassza ki az ország új polgárait.

Amerika

Az Egyesült Államok, bár a kvóta arányszámain nem változtathatnak. A kvótán belüli mindenekelőtt a kivándorlásra kényszerítettet részéssítik előnyben és azoknak, akik csak mint turisták jöttek az országba (ez azonban csak a multa és nem a jövőre vonatkozik) hajlandók, ha az illetők vallási vagy politikai okokból nem térhetnek vissza hazájukba, végleges letelepedési engedélyt, illetve állampolgárságot adni.

Fellendítették az angol vegyipart az emigránsok

Epp most jelent meg egy tanulmány, mely reámutat arra, hogy a Közép-Európából elűldözött bevándorlók milyen iparágakat honosítottak meg Angliában. Nottinghamban a híres frankfurti cipőgyárak nyitottak gyártelepeket, — London északi kerületeiben megindult osztrák menekültek irányítása alatt, az eddig Bécsből importált finom bőr-áru előállítására. Nyugat-Angliában, csehországi menekültek fajtékárúgyárakat rendeztek be, melyeknek világegyháza eddig Csehszlovákiából indult ki. Egy világhírű bécsi nyomda Londonban telepedett le és az általa kiadott illusztrált könyvek a brit piac értékes gazdagodását jelentik. A bevándorlónak köszönhető, hogy London hosszú kirándulás után Európa szírmeközponja lett és végleg háttérbe szorította Lipcse szőrméiparát. Ugyancsak megindult erős tempóban a selyemalomszövet előállítására, mely egészen az utolsó évekig mindenekelőtt német monopólium volt.

Angol szempontból azonban a legfontosabb németországi vegyészek és technikusok letelepedése, akik új lehetőségeket nyújtottak a délvesszi inséges vidékek munkanélküliségének. Ezek a bevándorlók felbecsülhetetlen értékű gyártási eljárásokat (melyeket persze egykor ők maguk dolgoztak ki) hoztak magukkal Angliába és a Lord Nuffield alaptól finanszírozott optikai és vegyi gyárak arra engednek következtetni, hogy Anglia nemsokára ezeken a területeken is elfoglalja az első helyet.

A napokban a brit király akadémia helyi-

Angol részről Lord Winterton azt hangoztatta, hogy a brit szigetek nem tekinthetők bevándorlási területnek, azonban Anglia messzemenőleg hajlandó arra, hogy átmeneti hajlékot nyújtson azoknak, akik idegen világ-részekben, új viszonyok közé kerülnek és így átképzésre van szükségük. Ezt azonban nagyobb mértékben csak akkor lehet megvalósítani, ha a végleges letelepedés kérdése tisztázva lesz. Ezen felül Anglia úgy, mint eddig is, egyéni elbírálás alapján egyes bevándorlók előtt megnyitja határait.

Az angol közvéleményben erős nézeteltérések mutatkoznak az angol bevándorlási politikát illetően. Míg különböző érdekeltségek és politikai személyiségek a kormánynak szeméret vetik, hogy túl liberális magatartást tanúsít a menekültek inváziójával szemben, más oldalról épp az ellenkezőjét hangoztatják, vagyis azt követelik, hogy nemcsak az emberiség szempontjából, hanem Anglia érdekében is nagylelkű elbírálásban részesítsék az emigránsokat, mint ahogy az eddig történt. Ennek a követelésnek nagy előnyt adott, a bevándorlási kérdésben első sorban illetékes szakminiszternek, Sir Samuel Hoarenek, a Home Secretary-nek minapi beszéde, melyben statisztikai adatok alapján megállapította, hogy a 11.000 Angliában letelepedett menekült 15.000 angol munkásnak adott kenyeret.

Sir Norman Angel, Anglia egyik legkiválóbb közgazdásza épp Hoare megállapításából indul ki, amikor azt követeli, hogy a kormány bocsásson ki egy „menekült kölcsönt” és valóban nagyszabású akció keretében hozzon bevándorlókat Angliába. Miután Anglia népessége 1943 után feltartóztatatlannul csökkenni fog, csak a bevándorlás fokozásáról lehet az ebből eredő következményeket elhárítani.

seégeiben díszgyűlést tartott a yorki hercegek elnökelete alatt álló Society for the Protection of Science and Learning, mely a kivándorlásra kényszerített tudósok, tanárok és egyéb szellemi munkások támogatására alakult. Több mint 2000 egyetemi tanár, nagynevű tudós, eredményes kutató vesztesztte el munkahelyét különböző európai államokban, ezek közül kilencszázát már sikerült a világ 35 országában elhelyezni. Anglia kétszázötvenet fogadott be és e 250 tudósna a munkássága Londonban, Oxfordban, Chambridgeben és a többi egyetemi városokban úgy elméleti, mint gyakorlati téren, az angol tudományos életnek méreteit jelentősen új lendületet adott.

A díszgyűlésen a yorki hercegek tartotta az ünnepi beszédet, államférfiak, angol és menekült tudósok, közéleti előkelőségek jelenlétében.

— Ma este — mondotta a főpap — történelmi tettet hajtunk végre. Azért vagyunk itt, hogy hitet tegyünk az igazság mellett. Bajtársunknak és testvérünknek ismerünk el minden tudóst — bármilyen fajhoz vagy felekezethez tartozzék is —, ha életét az igazság kutatásának és hirdetésének szenteli.

Miután a tudósokat támogató szövetség még az eddiginél is nagyobb keretek között akarja munkáját folytatni, céljai propagálására országos kampányt indított, melynek vezérszónok Londonban Sir Samuel Hoare belügyminiszter, Oxfordban pedig Earl Winterton tárcaméltó miniszter lesz. (R. L.)

Szengeri Rózsi,

a budapesti ARIZONA-BAR sztárja minden este 9 órától kezdve magyar nótákat énekel a DREIMAEDERLHAUS-ban, Bucuresti, Calea Grivitei 41.

Kanálissal kötik össze az Adriai és a Fekete tengert?

Egy olasz lap feltűnésteltő terve

Bucuresti, február 22. Gafencu külügyminiszter belgrádi tárgyalásai alkalmával felvetődött egy autostrada építésének terve, amely az Adriai tengert a Fekete tengerrel volna hivatva összekötni. A torinói „Stampa” című lap ezzel kapcsolatosan cikket ír, amelyben felveti a kérdést, hogy miért autostradát és miért nem kanálissal építenének a két tenger közötti közvetlen kapcsolat megteremtésével.

A Stampa elmondja, hogy Giulio re Brai trieszt mérnök 1928-ban tervet tett közé, amely a Po folyamot kötné össze kanálissal az Adriai tengerrel. Ez a „hidrostrada” 2050 kilométeres hosszúságú volna és a kö-

vetkező folyókön vonulna át: Po, Litorania, Veneta, Isonzo, Frigido, transzkorzikai kanálissal, Fiumara, Száva és a Duna. A kanálissal megépítése csak a carzói hegyek átfutásánál szükségesne nagybeméretű munkálatokat. Minimálisan öt esztendő volna szükséges a kanálissal megépítéséhez. A munkálatok befejezése hárommillió lírát igényelne, ezen felül az első husz esztendőben a kanálissal karbantartása évi 50 millió lírát emésztene fel. Az olasz külkereskedelmi forgalomnak a kanálissal megépítése folytán való mélyeséges átalakulásából következne, hogy a szállítási és az árak terén évi nyolcszázmillió lírával megtakarítást lehetne eszközölni.

UJABB ZS HARMADIK F. jelenti Berlinbe rendeltőrvény dök nem lehet városi és falusi dök össze és inge delkezésére ke körében ez a tott ki.

A MILLIAR LETÉNEK zsidóságra ki ság második nélkül zajlott tásánál jóval állam, mint a tárgyakat és valamivel ren vára. A néma sági csapás a várható.

JAKOB H TODOX RAB üdülőhelyen rában a fra bija, Jakob egyik legjele ban, Lauenbu Márkus Hor nek, akinek foglalt el F zsidó vallást furti pedagó fiait és vallá vezetője volt nöke a ném

FELZSIDO GYERMEK „Neue Volk szocialista ganuma, a mutatja, ho mazó fél- ritkább, an

A svájci vezete, am zöttjeinek tinget rend retében be hirt teológ tanára, ak a nemzeti

— Nem — mondott mert a va zött áthid mai Néme vitte át e tását” és cseket gy folytatnak len, ugy egyházat semmisíté pestis ég reszténye fel, mit ság? Ho Izrael né veti, az a mi bti tizmus a antiszeme sét jelen penségge

Karl I. hogy elf must”, zása és

A „V katoliku vezércik és ahho javasolj egyház mentése

A SZ TÖRVE szlovák ponti ságra mely tá

A Zsidó Távíratok Iroda jelenti:

Németország

UJABB ZSIDÓ VAGYONDEZSMA A HARMADIK BIRODALOMBAN. A Reuter jelenti Berlinből, hogy a német kormány új rendeletétől adta ki, mely szerint zsidók nem lehetnek háztulajdonosok és egyéb városi és falusi ingatlanok birtokosai. A zsidók összes ingatlan javaikat a kormány rendelkezésére kell bocsátásuk. A német zsidók körében ez a rendelet megrendítő hatást váltott ki.

A MILLIÁRDOS SARC MÁSODIK RÉSZLETÉNEK BEHAJTÁSA. A németországi zsidóságra kivetett milliárdos kollektív bírság második részletének behajtása feltűnés nélkül zajlott le. A második részlet behajtásánál jóval kevesebb kézpénzt kapott az állam, mint az első részletnél. Főleg értéktárgyakat és ingatlanokat szedtek be a még valamivel rendelkező zsidóktól, az állam javára. A német zsidókra mért halálos gazdasági csapás alatt más eredmény nem is volt várható.

JAKOB HOROWITZ FRANKFURTI ORTODOX RABBI HALALA. Arnhem hollandiai üdülőhelyen meghalt hatvanhárom éves korában a frankfurti ortodox hitközség rabbija, Jakob Horowitz. A német ortodoxia egyik legjelesebb reprezentánsa volt. 1873-ban, Lauenburgban született, fia volt rabbi Márkus Horowitz ortodox vezérégyéniségnek, akinek halála után fontos rabbi-hivatalt foglalt el Frankfurtban és egyidejűleg a zsidó vallástudományok tanára volt a frankfurti pedagógiai akadémián. Számos filozófiai és vallástudományi könyvet írt. Egyik vezetője volt az Agudasz Jiszroelnek és alelnöke a németországi rabbi egyesületnek.

FELZSIDÓK ÉS NEGYEDZSIDÓK, KIK GYERMEKTELENÜL HALNAK MEG. A „Neue Volk” című berlini lap a nemzeti szocialista párt faj-politikai hivatalának organuma, a házassági statisztikák alapján kimutatja, hogy a vegyes házasságokból származó fél- és negyed-zsidók házassága egyre ritkább, annak ellenére, hogy a nürnbergi

törvények megengedik azt. 1937-ben negyed-zsidók közül 123 férfi és 127 nő, fél-zsidók közül 62 férfi és 84 nő kötött házasságot. E statisztikai adatokhoz a náci lap a következő megjegyzést fűzi:

„A vegyes házasságokból született emberek csoportja valóban két faj között lebeg... Az a sorsuk, hogy utódok nélkül kell megöregedniük és gyermektelenül kell elköltözniük a földi életből... Nem az a baj, hogy valaki vegyes szülött, hanem baj az, ha egy vegyes szülött további vegyes szülöttet hoz a világra. A fenti statisztika első ízben hozza felszínre a párt és az állam fajpolitikai nevelő munkájának gyakorlati eredményeit.”

HOGYAN ROMBOLTAK SZÉT A NACIK A FLENSBURGI HACHSARA-TELEPET. A novemberi pogromokról újabb és újabb részletek kerülnek nyilvánosságra és egyike az ily későn kiszivárgott részleteknek az a támadás, amelynek egy hachsara-telep esett áldozatul. November 10-ikén, az emlékeztető pogromok éjszakáján, a flensburgi SS csapatok kivonultak a dán határ közelében fekvő átképző táborba, ahol fiatal zsidó kivándorlók rétegződtek át. A náci rombadöntötték az ujonnan emelt szép épületeket és minden más építményt, amit ott találtak. A tábor vezetője, egy Wolf nevezetű egyén Dániába menekült. A flensburgi lakosság körében mély felháborodást keltett a náci cselekedet. Az emberek azt mondták: „A náci kijelenti, hogy a zsidók hagyják el Németországot és ha a zsidók előkészítik önmagukat az áttelepülésre és nagy erőfeszítésekkel tanulják a mezőgazdaságot, akkor darabokra török kivándorlási táborukat. Ez mutatja legjobban a zsidó üldözéseknek teljes értelmetlenségét.” A flensburgi lakosok a pogromok napjaiban felkeresték a zsidókat, hogy együttérzésüknek adjanak kifejezést. A keresztény kereskedők jóáron vették meg a tábor berendezési tárgyait. Mások virágokat küldtek zsidó ismerősöknek és gondozásuk alá vették az első napokban az asszonyokat és gyermekeket. Mint ismeretes, a pogrom napokban más zsidó átképző telepeket is összeromboltak. Az egyik ilyen táborban agyonlőttek egy zsidó ifjút.

Svájc

Az egyház vezetői Izrael népének „fizikai kiirtása” ellen

A svájci evangélikus egyház segélyszervezete, amely a németországi egyház üldözöttjeinek támogatására alakult, nagy melettinget rendezett Zürichben. E rendezvény keretében beszédet tartott Karl Barth, a világhírű teológus, a báselei egyetem nagynevelő tanára, aki harcba szólította fel az egyházat a nemzeti szocializmus ellen.

— Nem lehet szó többé „semlegességről”, — mondotta Karl Barth, — határozni kell, mert a vallás és a nemzeti szocializmus között áthidalhatatlan szakadék tátong. Ha a mai Németország elhatározta és valóságba vitte át éppen Izrael népének „fizikai kiirtását” és ha ott zsinagógákat és tóratekereseket gyaláznak és égetnek és hadjáratot folytatnak a zsidó isten és a zsidó biblia ellen, ugy ez azt jelenti, hogy a keresztény egyházat támadták meg gyökereiben és megsemmisítésére törekcsenek. Az antiszemita pestis égbekiáltó. Lehetséges-e, hogy mi, keresztények, ne értsük meg és nem fogjuk fel, mit jelent ez a gonoszság és nyomorúság? Hogyan néznénk ki, mik volnánk ma Izrael nélkül? Aki a zsidókat üldözi és megveti, az azt üldözi és veti el, aki a zsidók és a mi büneinkért is halt meg. Az antiszemizmus a szent szellem elleni véték, mert az antiszemizmus Isten kegyelmének elvetését jelenti. A nemzeti szocializmus pedig épenséggel az antiszemizmusból él.

Karl Barth óva intette a svájciakat attól, hogy elfogadjanak egy új „helvét nacionalizmust”, amely a nemzeti szocializmus utánzása és az antiszemizmus követése.

A „Vaterland” című luzerni lap, a svájci katolikus német egyház központi organuma, vezércikkben foglalkozik Barth előadásával és ahhoz teljes mértékben csatlakozik és azt javasolja, hogy a katolikus és a protestáns egyház fogjon össze az északi kultúra megmentéséért.

Csehszlovákia

A SZLOVÁKOK SÜRGETIK A ZSIDÓ-TÖRVÉNYT. A cseh lapok közlik, hogy a szlovák kormány intervenciát a prágai központi kormánytól a zsidótörvény nyilvánosságra hozatalának meggyorsítása érdekében, mely törvény a zsidók százalék-arányát állá-

pitja meg az összes foglalkozási ágakban. A lapok tudni vélik, hogy a törvény elkészült már és bizonyos kompromisszumot jelent a keresztény tanok és a faji antiszemizmus között. Ebben az értelemben a pozsonyi közoktatásiügyi miniszter utasította a rendőrséget, hogy írja össze az összes írók, újságírók, színészek, festők, építésszek, komponisták, énekesek, stb. neveit származási adataikkal, hogy ily módon gyorsabban menjen vége a létszámon felüli zsidók kiküszöbölése. A napokban állították össze a szlovák betegsegélyező pénztáraknál dolgozó orvosok 1939-es szerződési listáját és ennek során 562 zsidó orvost, akik eddig a betegsegélyzőknél működtek, törölték.

RÉVAI MINISZTER A KÁRPÁTALJAI ZSIDÓKÉRDÉSÉRŐL. Révai kárpátaljai miniszter Prágába érkezett és az újságíróknak adott nyilatkozatában a zsidókérdésről szólva kijelentette, hogy a kárpátaljai kormány nem gondol a zsidókérdés radikális megoldására. A zsidók az ország egész lakosságának 12 százalékát alkotják és gazdaságilag az országhoz vannak gyökereződe és ily módon a zsidókérdés radikális megoldása komoly zavarokat idézhet elő a gazdasági életben.

A NEWYORKI CSEHSZLOVÁK KONZUL NYILATKOZATA. A newyorki csehszlovák konzulátus nyilatkozatot tett közbe, amelyben szembeszáll azzal a feltevéssel, hogy a prágai kormány antiszemita. A konzulátus azt állítja, hogy a cseh zsidók helyzete távolról sem olyan, hogy az komoly aggodalomra adhatna okot a világ zsidósága és a demokratikus országok közvéleménye számára.

Franciaország

A FRANCIA KERESKEDŐK KONGRESSZUSA AZ IDEGENEK EGYENJOGUSÍTÁSÁÉRT. A francia kereskedők egyesületei a napokban tartották meg országos kongresszusukat Lille-ben. A kongresszuson számos zsidó delegátus is résztvett. Bizonyos oldalról kísérletek történtek abban az irányban, hogy a kongresszust a külföldi, különösképpen pedig a külföldi zsidó kereskedők és áruháztulajdonosok ellen hangolják. Más

szónokok azonban élesen szembehelyezkedtek ezekkel a kísérletekkel. A zsidó delegátusok közül is többen felszóltak, akiket nagy rokonszenvvel hallgattak meg a delegátusok. A kongresszus végül határozatait javaslatot fogadott el, amelyben hangsúlyozza, hogy a francia kereskedők föderációja kitart és hi marad a demokratikus hagyományokhoz és egyenjogúknak tekinti a külföldi kereskedőket és áruháztulajdonosokat.

Amerika

SZÁZEZER DOLLAR A HEBER KULTURÁRA JAVÁRA. Az amerikai heber kulturegyesületek Clevelandban megtartott kongresszusa elhatározta, hogy ebben az évben száz-ezer dollárt gyűjt össze a heber kultúra fejlesztésére.

A kulturális diszelnökévé dr. S. Goldmann, az amerikai cionista szervezet elnökét, elnökévé pedig A. K. Epstein választották meg.

Palesztina

A PALESZTINAI ZSIDÓ LAKOSSÁG NÖVEKEDÉSE. A „Palestine and Middle East” című folyóirat legutóbbi számában kimutatja, hogy az elmúlt három év alatt, vagyis a zavargások éveiben, súlyos válságba jutott a palesztinai arab gazdaság. A bevett gabona-terület egyharmadra csökkent a palesztinai arab szektorban. A háború óta ezalkalommal történt meg először, hogy az arab kivándorlók száma túlnötte az arab bevándorlókat. Ezen idő alatt 12 ezer arab egyén vándorolt ki Palesztinából.

Ezzel szemben a palesztinai zsidók száma 55 ezer lélekkel nőtt a zavargások éveiben. A zsidó földbirtok is 75 ezer dunammal növekedett. Építómunkába, mezőgazdaságba és kolonizációba 17 millió 500 ezer fontot in-

vesztáltak a zsidók. 38 új kolónia létesült. 70 ezer dunam új földet öntöztek meg. E három esztendő alatt a zsidó mezőgazdasági lakosság 91 ezerről 120 ezerre nőtt és a palesztinai zsidó lakosság 28 százalékát alkotja ma. A zöldségtermelés megnégyszereződött és 12 ezer tonnát tesz ki. A takarmány és tojástermelés is megsokszorozódott. Az ipari export megnégyszereződött.

PALESZTINA KULKERESKEDELMI MÉRLEGE 1938-BAN. A kormány statisztikai hivatalának közleménye szerint 1938-ban 14 millió 242 ezer 438 font értékű árut importáltak Palesztinába, szemben az 1937-es importtal, amelynek összértéke 15 millió 903 ezer 666 font volt. Az importszámok az angol katonaság részére eszközölt szállítmányokat is magukban foglalják. Egyedül az áruimport 11 millió 565 ezer 578 font volt. A kereskedelmi deficit az elmúlt évben 5 millió 881 ezer 935 font volt, szemben az 1937-es 9 millió fontos deficittel. 1936-ban ugyancsak 9 millió, 1935-ben pedig 13 millió volt a deficit. Az Anglo Palestine Bank becslése szerint 1938-ban 7—8 millió fontot hoztak be Palesztinába, az 1937-es hatmillió fonttal szemben.

A TEL-AVIVI KIKÖTŐ FORGALMA. 1939. januárjában 104 hajó kötött ki a tel-avivi kikötőben, ebből 18 norvég, 10 svéd, 16 dán, 9 angol, 9 német, 8 olasz, 8 palesztinai, 6 görög, 6 román, 2 amerikai, 2 lengyelországi és 2 jugoszláviai hajó volt. Január havában 1348 utas szállt ki Tel-Avivban és 110 utas hagyta el a kikötőt.

A TERROR KIHATASAL Jaffa és Jeruzsálem között teljesen beszüntették a hatóságok az arab kereskedelmi és személyforgalmat, ugyanez történt Jeruzsálem és Nabluz között is, miután Ramleh közelében egy mozdony és hat teherszállító vagont kisiklaltak a terroristák. Ramallahtól északnyugatra házkutatást eszközöltek az angol csapatok 28 arab faluban, ahol nagymennyiségű fegyvert és municiót találtak. Hatvannégy arabot letartóztattak.

Szamos-tartomány gondjai és tervei

Beszélgetés dr. Hodor Victor tartományi államtitkárral

Cluj, február 23. A Szamos-tartomány rövidesen fennállásának 6-ik hónapját ünnepli meg. A kezdet nehéz, fárasztó és felelősségteljes fél éve volt ez, amely annál is nagyobb körültekintést igényel, mint hogy az új reform gyökeresen alakította át a közigazgatás mechanizmusát és a helytartóságokra összpontosította az irányítás szerepét. Az eredeti elgondolásból, amely a helytartóságokra kívánta bízni az egyes minisztériumok kisebb jelentőségű folyó ügyeinek elintézését, mentesítve ezáltal a polgárokat attól, hogy a legjelentéktelenebb kérdések elintézésére is a fővárosba utazzék, eddig még kevés valósult meg. A helytartóságoknak nem is lett volna megfelelő ideje ahhoz, hogy szervezetét az összes reszortok munkálataira kiterjessze és így szerepe pillanatnyilag főleg arra szorítkozik, hogy a kéréseket, panaszokat, esetleg a maga megjegyzésével ellátva, a minisztériumokhoz továbbítsa.

A közigazgatás összefogása terén azonban rendkívül jelentős teljesítmények állnak a helytartóság mögött. E munka irányítója dr. Hodor Victor a helytartóság államtitkára volt, ki az első hónapokban különösképpen gyakran éjjel is íróasztala mellett volt megtalálható, a tartományi szervezés aktacsomói fölé görnyedve.

Dr. Hodor államtitkár a tartomány jövőbeni terveiről, nehézségeiről nyilatkozott az alábbiakban egy bukaresti lapnak.

— Hehézségeink kétségkívül vannak. Szamos-tartomány költségvetése a többiekhez viszonyítva aránytalanul csekély, miután a tartomány bevételei a mezőgazdasági adókból és az ugynevezett pótdadóból (cotă aditională) származnak. Már pedig

a Szamos-tartomány földje nem gazdag, tehát hozadéka is alacsonyabb. A pótdadóból sem kapják meg egyelőre a bennünket megillető részt, Erdély különleges helyzetére való tekintettel. A nagy vállalatokról van szó, amelyek itt dolgoznak, de amelyek különböző okokból központjukat Bukarestbe vitték át. Mindezek a pótdadók 75 százalékát Bukarestben fizetik be, Szamos-tartomány pedig csak 25 százalékot kap. Tetemes veszteségek érnek eképen, amelyeknek nagyságáról még nem is tudunk magunknak tisztá képet alkotni.

— Sulyosbbitja a helyzetet az is, hogy a tartomány három megyéje: Naszód, Szamos és Máramaros deficittel dolgozik.

Azután elmondotta Hodor dr., hogy a tartomány megkapta jövő évi költségvetés összeállítására vonatkozó utasításokat, amelyeket továbbított a megyéknek és a községeknek. A jövő terveire vonatkozólag a következőket mondotta az államtitkár:

— Megkezdtük egy ötéves tervgazdaság kidolgozását a tartomány számára. Természetesen, a munkálatokat szükségességgük szigorú sorrendjébe állítottuk. A napokban megbeszélést tartunk a VII. hadtest parancsnokságával, amely véleményezni fogja katonai és stratégiai szempontból azokat az utépítési munkálatokat, amelyeket az öt év folyamán el akarunk végezni. A megbeszélésen résztvesz Tilea mérnök, az utépítés vezérfelügyelője, aki pontosan ismeri a megyék helyzetét és szükségességeit. E kérdés tisztázása után sorra veszünk az összes többi kérdéseket is.

— A Romániai Népkisebbségi Újságírók Szervezetének bucuresti csoportja bált rendez. A Romániai Népkisebbségi Újságírók Szervezetének bucuresti csoportja 1939 március 4-én este 10 órai kezdettel Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi miniszter védnöksége alatt bált rendez a „Turnverein” (Str. Brezoianu 49) összes termeiben. Belépőjegy személyenként 100 lej, családijegy 250 lej. A tiszta jövedelmet a népkisebbségi újságírók tuszádi üdülőotthona javára fordítják. Meghívók kaphatók a bucuresti csoport titkárságánál. Telefon: 463-20.

AZ IMPOTENCIA
legyőzhető
RETON
TABLETÁKKAL

HIREK

FEBRUÁR 27-IKE: AZ ALKOTMÁNY ELSŐ ÉVFORDULÓJÁNAK MEGÜNNEPLÉSE. A kolozsvári hatóságok megtették az intézkedéseket aziránt, hogy a város méltó keretek között ünnepelje meg február 27-ét, az új alkotmány fölötti népszavazás egy éves fordulóját. Az összes jelekezetek templomaiban istentiszteletet tartanak, az iskolákban a tanárok fogják méltatni a nap jelentőségét, este pedig ünnepélyeket rendeznek az ifjuság számára. A város zászlódszibe öltözik ebből az alkalmából, a közhivatalokban munkaszünetet rendel el a kormány. A bucaresti rádió közlése szerint hétfőn az üzletek zárva lesznek, csupán az élelmiszerkereskedések tarthatnak nyitva a délelőtti órákban. Erre azonban a kolozsvári hatóságok még nem kaptak közelebbi utasítást, hasonlóképpen aziránt sem történt intézkedés, hogy a munkaszünet általános lesz-e, vagy sem.

Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, változó felhőzet, a hőmérséklet emelkedése várható. Reggel és este köd.

Nemzetközi betörőnőket tartóztatott le a brailai rendőrség. Bucarestből jelentik: A brailai rendőrség letartóztatta Varvara Veronaja, alias Vera és Ecaterina Corodeanu, másnéven Kati nevű betörőnőket, akik bevallozták, hogy nemzetközi banda tagjai. Veronaja orosz hercegi család leszármazottja, aki a forradalom után Párizsba menekült. Főleg a nemzetközi vonatokon működtek.

Répülőszerecséltség áldozata lett egy francia pénzügyi vezérfelügyelő. Algír-ből jelentik: Rádióadás alapján közlik, hogy De Foucaucourt báró és felesége, Fayától kétszáz kilométernyire, a szudáni Unianga mellett, utban a Nilus forrásvidéke felé, repülőszerecséltségnek estek áldozatul. Foucaucourt báró pénzügyi vezérfelügyelő volt.

FIGYELEM!

FONTOS!

Vasárnap délután pont 2 órakor a ROYAL slágermozgóban **MATINÉ:**

Puskin fiatalága

A szovjet filmgyártás legjobb terméke. Helyárak: Lei 7 és 12 plus 5 lej taxák.

Háromszáz kilométerre az Azori szigektől megtorpedóztak egy angol hajót. Newyorkból jelentik: Kereskedelmi tengerészeti körökben úgy vélik, hogy a „Pekten” nevű angol tankhajóval azonos az a hajó, amelyet háromszáz kilométernyire az Azori szigektől megtorpedóztak és amely segélykérő jeleket adott le, de a megjelölt helyre érkezett mentőhajók nem találták rá.

Veszedelem zsebtolvajt tett ártalmatlanná a kolozsvári rendőrség. Tegnap az esti órákban a kolozsvári állomási rendőrség veszedelem zsebtolvajt tett ártalmatlanná. Nóti Ábrahám 25 éves fiatalember személyében. A zsebmetsző a pályaudvar II. osztály vasuti pénztár körül ólalkodott órák hosszat s várta a forgalom növekedését. Végre elérkezettnek látta a kedvező pillanatot. A pénztárfülle ablaka előtt tolongó utasok közé vetette magát, mintha jómaga is a vasutjegyért harcolna s közben óvatosan benyúlt Crisan Alexandru tisztviselő felöltőjének zsebébe. Már a keze között volt a vas-tag pénztárca, amikor az előcsarnokban szolgálatot teljesítő rendőrtiszt — aki kezdetül fogva figyelte a manővert — rajtaütött. A tettenért zsebtolvajt beismerő vallomása után átadták az ügyészségnek.

Rövid hírek mindenünne. Baxad mérnököt, a Skoda-művek bucaresti vezérképviselőjét visszarendelték. Helyébe Svec igazgatót nevezték ki. A változást kapcsolatba hozzák a nagy pilzeni gyár romániai tervei-vel. — Osborne angol tengernagy, aki a román kormány vendége, holnap Constantába utazik. — A holland nemzetvédelmi miniszter kijelentette, hogy nagyszámú könnyű erődíszeket fognak emelni az összes holland határok mentén. — San Franciscóból jelentik, hogy a „Clipper 18” nevű óriáshidróplán tegnap elindult Kínába. A gép első ízben repült át a Csendes-óceán. Tizenkét tagu legénység és tíz szakember van fedélzetén. — A Semnalul című lapot tíz napra felfüggesztették. — Hotin megye Coteala nevű falujában tűz ütött ki. Egy Credința Vera nevű 40 éves asszony és 11 éves leánya nem tudtak idejében kimenekülni az égő házból és a lángokba veszték.

Az új alkotmány egyéves fordulójának ünnepe Gyulafehérváron február 27-én

A két román egyház erdélyi érsekeinek felhívása papságukhoz és népiükhöz a testvéri összefogásra

Keddi számunkban már teljes terjedelmében közöltük Nicolae balázsfalvi görög katolikus érsek és Balan nagyszabeni görög keleti metropolita együttes felhívását, melyben az egy évvel ezelőtt adott királyi alkotmány korszakalkotó jelentőségéről szóltak s papságukat és népiüket az alkotmány egyéves fordulójának Gyulafehérváron való együttes megünneplésére buzdították. Ez a felhívás a másvallású és másnemzetiségű erdélyi népeket is mélyen érdekli s ezért szükségesnek tartjuk, hogy a felhívás közlését megismételjük:

Az alkotmány évfordulójának ünnepe alkalmából Nicolae Alexandru balázsfalvi görög katolikus érsek és Balan Nicolae nagyszabeni görögkeleti érsek, Erdély román népéhez az alábbi felhívást intézte:

Február 27-én lesz egy éve, hogy Öfelsége II. Károly király legmagasabb aláírásával megerősítet Románia új alkotmányát, amely nagy lelkeinek kiindelméből fakadt és amelyet a román népnek szentel minden értékével, amivel a Mindenható Isten megajándékozta.

Végiggondolva mindazt, amit a Romániára és népiük minden fiának összefogására ez az új alkotmány jelent, mi, a két erdélyi román egyház Főpásztorai, helyénvalónak találtuk, hogy elmenek és szívünket egyetlen háláérzetben egyesítsük, éppen úgy, mint azt a múltban dicső elődeink tették, akik Nagyszabon és Balázsfalva érseki székeit megistelték.

Kedvelt lelki fiaink! Az elmúlt év kezdete nagy vergődésekben talált bennünket, testvérharc közepette, amelyek felmorzsolták erőnket kicsinyes vitákban, ahelyett, hogy ezt az erőt az állam konszolidációjára szenteltük volna.

Minden megbénult közéletünkben. Nem volt kormányzási határozottság, nem volt tekintélyes személyi, erkölcsi érték, törvény, sőt alkotmány sem, amelyet kétségbe nem vontak, amely ellentéték és szakadatlan viták tárgya ne lett volna.

Ez a módszer nem vihette előre az országot.

Főleg a mai korszakban, röviddel a Nemzeti Egyesülés után, minden gondolatunkat és erőnket a közös és egyesített tevékenységnek kell szentelni, a Nép és az Állam megszilárdítására.

Isten azonban jószágosan ebbe a helyzetbe el is juttatott bennünket szeretett királyunk bölcsességével, akiben meg volt az akarat, hogy a megmentő ól fel menjen egyenesen, kiemelve az országot azokból a vergődésekből, amelyek azt napról-napra gyengítették. Öfelsége, a király ebben a tevékenységében minden románhoz fordult, hogy segítségére és szolgálataira álljon.

Ama forró összetartás szellemétől áthatva, amely benne lüktet az új alkotmány betűiben és hálával eltelve Isten iránt, ama bölcseséggel, munkaeurótt és a Nép iránt való lángoló szeretetért, amelyet Uralkodónk lelkébe ültetett. Mi, az áldott Erdély népét felhívjuk az alkotmány évfordulójának meg-

Rémidráma számos halottal egy isztambuli kávéházban. Isztambulból jelentik: Meze községben, Izmir mellett egy Ahmed nevű egyén egy kávéházban revolverlövéssekkel megölte Ali nevű barátját. Ahmed aztán megölte Ali két barátját is, akik segítségére siettek. Amikor a gyilkos golyói kifogytak, Ali fivére megrohanta és halálos sebet ejtett rajta. Amikor aztán a támadó kilehelte lelkét, berohant Ali felesége, aki fejével véres harcra bocsátkozott a nézőkkel és ketőt megölt közülük.

A kolozsvári katonai törvényszék hírei. Csütörtökön délelőtt két tiltott gyűlékezéssel vádolt baptista csoport perreit tárgyalta a kolozsvári katonai törvényszék. Az első per vádlottjai közül Csongvai Domokost, a tor-damegyei Ludas községből való egyént, 7 hónapi, míg Szegedi Sándort 6 hónapi elzárásra ítélte a katonai törvényszék. — A második per vádlottja, Creț Gavrilă, aki a szekta betiltása után kiadta házáat a baptista hitkultusz gyakorlására, 6 hónapi elzárást kapott. — Ciohan Maria szatmári asszony 1937. július 17-én megengedte a környék gyermekeinek, hogy épülőfélben lévő házában műkedvelő előadást rendezzenek. Az előadást végignézték a szülők is és ezért a hatóságok tiltott gyűlésezés miatt emeltek vádat a háztulajdonosnő ellen. A bíróság az asszonyt 500 lej pénzbüntetésre ítélte.

ünneplésére, amely február hó 27-én lesz a nemzeti beteljesülések megszentelt várában, Gyulafehérváron.

Az egész Románia ünnepleni fogja ezen a napon ama odaadó munka egy esztendőjének ragyogó gyümölcsét, amelyek Öfelsége II. Károly király bizalmából és buzdító lendületéből fakadtak.

Minden város és minden falu ünneplni fog, amint illik a legnagyobb román győzelem évfordulóján, az egyesülés óta.

A nemzeti hagyományok Erdélye megünnepli minden helyi ünneplés felett ezt a napot, amely a testvérisülésnek és újjáébredésünknek széles kapukat nyitott. Szeretett román nép! A megbékülés és testvérisülés szolgálatában kell, hogy álljon ma is, mint mindenkor a mi ősi szent egyházunk.

Ki ne tudná, hogy valahányszor népiük multjában nagyfontosságú esemény történt, az Egyház mindig jelen volt segítségével és áldásával.

Annál inkább kell tehát, hogy az egyház résztvegyen a Nemzeti Újjászületés e művében, amelynek nincs politikai színezete, hanem elsősorban erkölcsi jelentősége és magasabb értékű eszközökkel és érvekkel gyökerezik lelkünk mélyén.

Ennélfogva az Egyház az anya szeretetével hívja általunk minden fiát a béke és a jó egyetértés megünneplésére.

A mai óra különösképpen parancsolja számunkra az összefogást.

Amidőn oly sok veszély leselkedik kívülről, akkor mindegyikünknek kötelességünk, hogy bölcs Uralkodónk oldalán álljunk, hogy a nép sorsát boldog korszakba vezessük.

Ez illik is, hogy mindkét kezünkkel és minden gondolatunkkal ragadjuk meg az Uralkodó és kiváló tanácsosainak megváltó tetteit és bizonyítsuk be a külvilágnak összetartozásunkat és acélos egységünket, amely minden fenyegetéssel sikeresen szembezállni képes.

Szeretett papságunk és népiük! Találkozni fogunk tehát mindnyájan erdélyi román testvérek Gyulafehérváron a püspöktől a földművesig, akiket a román testvériség érzése köt össze erősebben és beszédebeben minden másnál.

Jertek Főpásztoraitok köré, jertek nyitott szívvel, hogy meghajoljunk ősi szokás szerint Előtte, aki az országnak jó és bölcs atyja, Öfelsége II. Károly király előtt.

Attól a meggyőződéstől áthatva, hogy a Nemzeti Újjászületés, amelyet mindnyájan óhajunk, csak akkor lehetséges és csak akkor marad életerős, ha lelkeink lendületének alapjaira van felépítve, felhívjuk minden lelkigyermekünket, hogy saját lelkiismeretének parancsszavára és a mai idő magas parancsára halgattva, jöjjen el a román lélek eme nagy ünnepe.

Érseki áldásunk ültessen el a lelketekben deris békét és erősítse meg szíveteket a Nép, az Ország és a Király szeretetében.

Kelt székelyünkön Nagyszabon és Balázsfalva városokban 1939 február 18-án.

Alexandru, Nicolae,
Erdélyi egyesült érseke. Erdélyi ortodox érseke

A RENDŐRSÉG KATONAI ÜGYOSZTÁLYANAK KÖZLEMÉNYE. A kolozsvári rendőrség katonai ügyosztálya ezúton értesíti az 1939-es korosztályhoz tartozó összes ifjakat, akik bevonulás előtt vannak, egyben pedig a kolozsvári Cerech tartoznak, hogy behívójuk átvétele végett jelenjenek meg naponta délelőtt 12-2 között a rendőrség 28. számú szobájában a Secția Militar-nál.

Sulyos autobusz-gázolás Kolozsváron. Csütörtökön délelőtt fél 1 órakor a nagyposta mellett az 1191. Cluj rendszámú CFR autobusz, amely Nagybanja és Kolozsvár között bonyolít le személyforgalmat, elütötte Stan Anna 44 éves galaci asszonyt, aki történetesen Kolozsváron tartózkodott. A fején és ballában sulyosan sérült nőt a gázoló társaságkocsin szállították be a sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették, de állapota reménytelen. A gázoló autobusz vezetőjét a rendőrség a vizsgálat lefolytatása céljából őrizetbe vette.

Tűz egy bucaresti villamosgyárban. Bucarestből jelentik: Az elmúlt éjjel tűz ütött ki Bucarestben, a Splaiul Independenței-n lévő villamosgyárban. A tüzőltök gyors beavatkozása elejét vette a veszedelem továbbterjedésének. Ugyancsak tűz volt az északi pályaudvar épületének ötödik emeletén. Egy tüftűt fűtőtest gyulladt ki. Itt is idejében eloltották a tüzet.

Kizárólag Horvath rendőr- kvesztor aláírásával ellátott felhatalmazással tarthatnak áellenőrzést a rendőrtisztek

Cluj, február 23. Dr. Horvath Iosif, Kolozsvár rendőr-kvesztorának tudomására jutott, hogy egyes rendőrtisztek, akiket Kolozsváról más városokba helyeztek át szolgálat-tételre, alkalmi kolozsvári látogatásaik során felkeresik a kolozsvári kereskedőket és azzal az indoklással, hogy az áruüzérkedésről szóló törvény értelmében felhatalmazásuk van az áruk ellenőrzésére, az üzleti könyveket és számlákat kéri felülvizsgálatra. Ezzel a törvénytelen eljárással és indokolatlan zaklatással kapcsolatosan dr. Horvath Iosif rendőr-kvesztor a következő tájékoztató nyilatkozat közlésére hívta fel a sajtót:

— A lapok utján is felhívom a kolozsvári kereskedők, üzletlajdonosok, iparvállalatok, kézműiparosok figyelmét arra, hogy az áruüzérkedési törvény betartásának gyakorlati ellenőrzésére kizárólag csak azok a rendőrtisztek illetékesek, akik erre általam és sajátkezileg aláírt írásbeli felhatalmazással, illetve megbízással rendelkeznek.

— Hangsúlyozottan figyelmeztetem a kereskedőket és iparosokat — folytatta nyilatkozatát a rendőr-kvesztor —, hogy jövőben, ha rendőrtiszt jelennek meg üzletükben, vagy műhelyükben áellenőrzés céljából, úgy minden egyes esetben kérjék el a megjelenő hatósági közzétől a részemről kiállított írásbeli felhatalmazást. Abban az esetben, ha az illető rendőrtiszt nem rendelkezik ezzel a törvényes írásos felhatalmazással, valamint akkor is, ha történetesen Kolozsvárról elhelyezett és jelenleg más városban szolgálatot teljesítő régi keltetési, általam aláírt megbízással rendelkező rendőrtiszt jelentkezik helybeli kereskedőnél, haladéktalanul jelentsék az esetet nekem, hogy ily módon elejét vehessem az önkényeskedésnek, a kereskedők és iparosok törvénytelen zaklatásának. Felfogásom és meggyőződésem szerint a rendőrség nem lehet az a feladatra, hogy az egyébként is nagy nehézségekkel küzdő kereskedő- és iparosostály helyzetét alapatlan és jogtalan ellenőrzési cimeken sulyosítsák.

Megerőltető munka után egy Diana sós-borszesz-bedörzsöléstől szinte újjászületik, sokszoros munkabírást ad.

Halálozás. Özvegy Nagy Istvánné, született Györfy Juliánna február 21-én Kolozsváron váratlanul elhunyt. Az elhunytban Nagy Kálmán, Láng Hugó, dr. Gergely Jenőné, Buchwald Béláné és Stäuble Rudolfné édesanyjukat gyászolják. A temetés ma, pénteken délelőtt 12 órakor lesz a köztemető halottaskapujánál.

Oneg Sabbat. A Násé Mizráchi értesíti tagjait, hogy f. hó 25-én, szombaton délután 4 órai kezdettel rendezi meg Oneg Sabbat-délutánját a Zs. N. Sz. kolozsvári helyleosportjának Str. Memorandului 13. szám alatti helyiségében. A heti szírdát felolvassa Marmorstein Jenőné, magyarokatokat fűz hozzá Farkas Mendel. A nb. tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A Mizráchi melléklete nyomdatechnikai okokból a következő héten jelenik meg.

Orvos szakülés. Prof. dr. Gresz Emik egyetemi nyilvános rendes tanár (Budapesti) Küzdelem a vaktság ellen címen tart előadást a Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület 126-ik tudományos ülésének keretében február hó 26-án, vasárnap délután 6 órakor az egyesület saját helyiségében, Str. Memorandului 13, amelyre tagokat és orvosvendégeket tisztelettel meghívja a vezetőség.

Megjegyzés készül a kolozsvári sítőipari munkások és munkaadók között. A kolozsvári sítőipari munkások, mint ismeretes, hónapokkal ezelőtt mozgalmat kezdeményeztek, amelynek keretében a fizetések rendezését kérték a munkaadóktól és egyben munkahelyzetüknek szerződésben való megállapítását akarták kivívni. Az ügy heteidig huzódott anélkül, hogy a munkások eredményt tudtak volna elérni. Erre a kérdést a munkaügyi felügyelőség elé vitték, amely több tárgyalást is tűzött ki az ügyben. Legutóbb a munkaadók bejelentették, hogy közvetlen tárgyalás során akarják rendezni a függő helyzetet a munkásokkal. A munkaügyi felügyelő tudomással vette a mesterek előterjesztését s az ügyet levette a napirendről. A munkaadók és munkások tárgyalásai ma megindult és minden remény megvan arra, hogy a felek között létrejön a meg-egyezés. Ha azonban ez meghiúsulna, a kérdés ismét a munkaügyi felügyelőség elé kerül.

Constanta, f. kaliforniai arn ma a román k ifjak. Constan amelynek kikő felé szállanak dők tömegei. Allampolgár menekültek, r kanélküliek, r Cion.

A villámvo romórás kén tanta. A kikó ránk.

— A görö A hét folya ságok három 1000 románé leszina part Vajjon ki az álhireket A „Sterie áruszállítóö tétel. A nagy zött „kabinó hajóügynök, és nem indu hogy indulha delyezik a h

A kikötő a lámpákat, nehéz álmat granicsárok őrt.

A „Basara a parthoz. A reskedők, cé mosok, gör rökök sietne kabinok abl az éjszakába táncot lejte fények...

Fölbug a ger hattyuj

Éjfélután a kávéháza lan élénkés Emberek zsufova va godni, az é nyugtalans zonytalans az emberek

A „Regi ban voltun ka hátrale kopogtatna nek be a budapesti diak, a ko a szoba m nak. Üzen többé föl Az emb nek, csak ságbeesést elveszített a bizonyta

Még ko tudja, ho kisebb-nak, bugg viselnek s most C Transilva zsufolásig Ócska módjára nek. A m kodók, a a naivak, az öngyi az okos, nők, s tiportjai kednek, semmibe

Ki hiv

ndör-
ellátott
hatnak
tiszték

osif, Kolozs-
ára jutott,
Kolozsvár-
szolgálat-
atásaiak so-
skedőket és
ártízkerdes-
atalmazásuk
leti könyve-
gálatra. Ez-
indokolatlan
rvath Iosif
kozható nyi-
jtót:

a kolozsvári
arvállalatok,
ogy az ár-
gyakorlati
a rendőr-
általam és
talmazással,

etem a ke-
tatta nyilat-
gy jövőben,
ükben, vagy
l, úgy min-
a megjelenő
állított irás-
tben, ha az-
nek ezzel a
al, valamint
szsvárról el-
an szolgálá-
talam aláírt
zt jelentkez-
hadéktalanul
ily módon
ésnek, a ke-
len zaklatá-
ódésem sza-
z a feladata,
ehézségekkel
ly helyzetét
és címeiken

Diana sós-
ujjzúléltik.

svánné, szü-
21-én Kolozs-
z elhunytban
feryely Jenő-
le Kudoifné
temetés ma,
a köztemető.

ráchi értesít-
paton délután.
neg Sabbat-
vári helycsó-
szám alatti
ovassa Mar-
at füz hozzá
ontos megje-

ndatechnikai
nik meg.

Grosz Emik
(Budapest)
tart előadást
Egyesület
eretében feb-
6 órakor az
r. Memorán-
rvosvendége-
ség.

kolozsvári sütő-
között. A
mint ismer-
mat kezdémé-
fizetések ren-
l és egyben
n való meg-
ügy hetekig
nkások ered-
a kérdést a
itték, amely
ügyben. Leg-
k, hogy köz-
nk rendezni a
al. A munka-
e a mesterek
te a napirend-
ok tárgyalásai
nény megvan
rejón a meg-
sulna, a kér-
előség elé ke-

A HAJÓ NEM INDUL CONSTANTÁBÓL...

Constanta, február 23. Mint valamikor a kaliforniai arnyezők felé, úgy özöntenek ma a román kikötőváros irányába a zsidó ifjak. Constanta az új Közelkelet kapuja, amelynek kikötőjében új remények, új élet felé szállanak hajóra a középeurópai zsidók tömegei.

Állampolgárságnélküliek, haimatlosok, menekültek, revidáltak, kisémmizett munkanélküliek, mágneses erővel vonza őket Cion.

A villámvonat Pullman-kocsijában háromórás kényelmes ut Bucurest—Constanta. A kikötőállomáson már várnak rájuk.

A görög hajó mégse indul... A hét folyamán a fővárosi krajeáros újságok háromszor jelentették, hogy a hajó 1000 romániai kivándorlóval elindult Palesztina partjai felé. Vajjon ki lehet a felelőtlen, aki ezeket az álhíreket korportálja? A „Sterie Dala“ görög hajóügynökség áruszállítóközöse valóban a kikötőben vesztegel. A nagy gabona hambárokat rögtönzött „kabinokká“ alakította át az élelmes hajóügynök, de a hajó itt áll a kikötőben és nem indul. És egyelőre szó sincs róla, hogy indulhasson. A hatóságok nem engedélyezik a hajóra a főlzállást.

A kikötő szuterénjében már elöttették a lámpákat. 150 németországi menekült nehéz álmát alussza. A bejáratok előtt a granicsárok szuronyos fegyverrel állanak őrt.

A „Basarabia“, mint fehér hattyu simul a parthoz. A hajóhídon jókedvű utasok, kereskedők, certifikátos kivándorlók, milliomosok, görögök, egyiptomiaiak, zsidók, törökök sietnek föl a fedélzetre. Az elegáns kabinok ablakainak szízei beleszúrják az éjszakába, a tenger sima tükrén vidám táncot lejtenek piros, sárga, fekete, zöld fények...

Fölbug a hajó szíreája s a Fekete tenger hattyuja nekivág az éjszakának.

Ejféltután vagyunk. A város sikátorain, a kávéházakban, az Ovidius téren szobatalan élénkség uralkodik. Emberek alvóhelyet keresnek, a hotelek zsúfolva vannak. A város nem képes lenyugodni, az éjszaka sem tud elkezdődni, nyugtalanság, félelem és szivszorító bizonytalanság érzését sugározzák a házak, az emberek, a sós tengeri levegő...

A „Regina“ hotel legdrágább szobájában voltunk kénytelenek előíteni az éjszaka hátralevő négy óráját. Reggel hétkor kopogtatnak az ajtón. Menekültek tódulnak be a szobába, bécsi, berlini, pilseni, budapesti emberek. Aztán jönnek a váradiai, a kolozsváriak, dévaiak, hunyadiak... a szoba megtelt, legalább harmincan vannak. Üzentünk a portásnak ne engedjen többé föl senkit.

Az emberek nem beszélnek, nem kérdeznek, csak a szemükből olvassuk ki a kétségbeesést. Fiatal 18—25 éves ifjak, akik elvesztették a lábuk alól a talajt s most a bizonytalanságban lebegnek...

Még kora reggel van, de már mindenki tudja, hogy itt vagyunk. Az Ovidius téren kisebb-nagyobb csoportok jönnek, mennek, buggyos turista nadrágot, bakancsot viselnek a legtöbben. Főlkésültek az utra s most Constanta aszfaltját kopatják. A Transilvania kávéház homályos termeit zsúfolásig töltik meg az „emigránsok“.

Ócska billiárdasztal körül, heringek módjára állnak, néhányan teát szürsölnek. A mindenre elszántak, a bus, szomorúkodók, a mindig jókedvűek, a kalandorok, a naivak, a kétségbeesettek, a reménykedők az öngyilkosság-gondolattól megszállottak, az okos, józan számítók egyvelege, ügy-nökök, szélhámosok, kalózok és az élet letportjai, vitatkoznak, hallgatnak, veszekednek, teáznak, tábláznak, vagy mészán a szemmibe bámulnak.

Ki hívta, ki csődítette, ki toborozta ide

ezeket az embereket. Négyszázan vannak. A hatóságok háromezerről tudnak.

Ügynökök utaztak, hirdetések jelentek meg, felelőtlen hírek hajók elindulásáról. És az emberek jöttek egyedül, bizva az Istenben, véletlenül, a végzet akaratában. És most itt állanak... S a cipő felső-részkesztő, akit Kolozsvárról ismerek, B. a pincér, aki annyi elánnal szolgált ki az „Unióban“, C. a híres futballtréner...

N. érmihályfalvi bócher felszállt a vonatra azzal, hogy el kell jutnia Constantaig, mert azt hallotta, hogy Constantából el lehet jutni Erecbe, Erecben pedig katonákat toboroznak. Egy héti utazott és most itt van. Egy garas nélkül a zsebében, hol ledobták, hol főlzállott... s most itt áll, de nem csügged.

Legényke bóbiskál az egyik sarokban.
— Hát te hova való vagy?
— Gyimesi.
— Aztán mit keresel itt?
Székelyparaszti tősgyökerességgel válaszol:
— Hát Palesztinába mennék...
— De hát nem megy a hajó...
— Majd menni fog.
— Ki hívott téged ide?

— Azt mondták, hogy menni lehet...
— Ki mondta?
— Há mindenki.
— És lefizetted a hajósnak a pénzt?
— Nem én.
— Gondolod, pénz nélkül is lehet?
— Főlkapaszkodom én a hajóra.
— Na jó, de nem megy a hajó.
— A má rossz.
— És most mit csinálsz itt, ha nem megy a hajó?
— Hát várok, amíg megy.
— Miért nem mész inkább haza?
— Hova haza?
— Hát a hova való vagy.
— Gyimesbe?
— Hát menj Gyimesbe.
— Mit csináljak ott?
— Dolgozzál.

— A számomra nincs munka. Eddig vót. Dolgoztam a fűrészgárban, deszkát rak-tam, de most kitétek, mert nincs állampolgárságom. Szegény öreganyám nem járt utána a most már nem vagyok állampolgár és senki sem ad többé munkát. Éhen haltunk volna Gyimesbe.

— És itten jobb lesz? Mennyi pénz van?
— Nincs egy garasom sem. Itten mégis van valami remény. Az Isten meg kell segítsen. Az édesanyám is azt mondta: erigy fiam, én imádkozni fogok, hogy segítsen a jó Isten. Eddig megsegített, hogy leértem ide, lopakodtam, ahogy lopakodtam, teheren, gyalog, vagy kocsin, de itt vagyok,

csak az a baj, hogy itt sincs munka... de majd segít az Isten...
— Aztán miből élsz?
A gyimesi fiu hallgat.
— Ettél-e valamit ma?
A fiu tovább hallgat.
— Hát a tegnapi?
— Valaki adott kenyeret.
— Az éjszaka hol aludtál?
— Itt a széken. De azt mondták, hogy hónap már nem lehet.
— Nézd, itt van száz lej, ezt oszd be magadnak tíz napra, minden napra tized. Aztán segítsen az Isten.

A fiu rám nézett A szemében vad csodálkozás lobogott. A hálának olyan föllángolása áradt felém, amilyent még soha sem éreztem. A fiu eddig az asztalánál ült, most fölemelkedett, levette rongyos sapkáját, arcáról eltűnt a paraszti, kemény dac, ellágyuló, az egész világegyetemet átölelő hála simított végig.
— Mondja kérem, ki maga?
— A te zsidó testvéred.

És ott hagytam, mert nagyon megindított engem is a dolog.

Egyelőre nem indul semmiylen hajó Constantából. A lefizetett pénzeket valószínűleg visszaadják. A hatóságok már meg is kezdték az emberek visszatoloncolását. A felelőtlen ügynökökkel szemben intézkedéseket foganatosítottak. Ami a menekülteket illeti, rövidesen az ő helyzetük is megoldást nyer.

Hátszegi Ernő.

Detektivregénybe illő betörő- hajszja Bucuresti egy külvárosi negyedében

Bucuresti, február 27. Tegnap éjszaka a fővárosi állambiztonsági hivatalnak két detektivje a Tei-negyedben rajtaütött két rovtomultu betörőn, névszerint Constantin Diaconu, a doljmegeyi Talpasiból, aki több szörösen büntetett egyén és Pandele Marin, amikor lopott holmikkal igyekeztek égerutat nyerni. Kilenc rendőrközeg a betörők után vetette magát, akiket abban a pillanatban sikerült lefűlelni, midőn George Diaconu házába akartak betérni. A rajtaütés pillanatában a betörők eldobták a lopott holmikat és a közelben lévő mező felé menekültek. Gheorghe Diaconu, aki a házban várakozott, elrejtőzött a rendőrközegek elől, akit aztán sikerült letartóztatni. Kiderült, hogy apja az egyik betörő-

nek, Constantin Diaconunak és ugyanakkor a banda főnöke is. A rendőrközegek megkötözték Gheorghe Diaconut, majd magukkal vitték, hogy együttesen induljanak a két menekülő felkutatására. A házbeliek a rendőrközegek segítségére siettek, akiket izgalmas hajszja után sikerült elfogni. A rendőrközegek nem tudták megfékezni a dühöngő tömeget, amely szinte meglincselte a két betörőt. A detektiveknek csak nagy nehézségek árán sikerült kiszabadítaniok a betörőket a feldühödt tömeg kezei közül, akiket súlyos állapotban vitték be a rendőrprefektura. A rendőrség letartóztatta Diaconu vadházastársát, Maria Scoretanut is.

Pénteken, vagy szombaton ismeri el Párizs a Franco- kormányt

Berard visszautazott Burgosba. Franco tengeri nagyhatalommá akarja tenni Spanyolországot

Párizs, február 23. Az angol kormány tegnap párizsi nagykövete útján felszólította a francia kormányt, hogy a lehető legsürgősebben jogilag is ismerje el Franco tábornokot. Anglia még e hét folyamán elismeri a nemzeti spanyol kormányt.

A tábornok kijelentette, hogy ma olyan hadserege van, amely méltó szerepet biztosít Spanyolország számára. A gyalogság visszanyerte régi erényeit. Hadseregünkkel — mon dotta — számolni kell a jövőben. A nemzetiek csapataiban 8—900.000 ember sorakozik fel, míg Valencia körül 500.000 katona áll. Ez a két tábor rövidesen egyetlen hadsereget fog alkotni. A jövőben két milliányi hadsereg áll majd rendelkezésünkre. A modern fegyverek felhasználását illetően, a háboru bebizonyította, hogy milyen fontosak a 8.8-as légelhárító útegek. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a köztársaságiak hadseregéről, a tábornok kijelentette:

Hétfőn este Ungár Imre

tor tegnap délután a következő nyilatkozatot tette a sajtó munkatársai előtt:
— Holnap indulok Burgosba, hogy Jordana tábornokkal befejezzem azokat a megbeszéléseket, amelyeket megkezdtem és nem valószínű, hogy ezuttal szerződés aláírására is sor kerülhet. Az is valószínű, hogy a pénteki, vagy szombati párizsi államtanács a de jure elismerés mellett fog dönteni és így a két állam között újra helyreállhat a régi és hosszú idők óta hagyományossá vált jóviszony.

A hangversenyévvad nagy eseménye Ungár Imre

— A vörösek megtévedt spanyolok, de mégis spanyolok, ugyanolyan harci szellem mint mi. Sok mindenük hiányzik, első-sorban nincsenek középfokozatu tisztjeik. A vörösek hadvezetősége által kidolgozott tervek nem voltak rosszak, de a háboru a végrehajtás művészeté és a vörösek éppen ebben buktak el.

FRISS MINT A TAVASZI VIRAG ILLATA!
Önt is ez az érzés fogja varázslatba ejteni, ha Kolyngos fogkrémet használ. Tapasztalni fogja, hogy fogai új fényt, ragyogó fehérséget kapnak, mosolya pedig utólrétegtelenül bájos lesz. Kövesse milliók példáját és Amerika nagy film sztárjaihoz hasonlón a mai naptól kezdve mosogassa naponta Kolyngos-szal. Eddig ismeretlen tulajdonságokat fog felfedezni e teljesen új, tudományosan alapon készített fogkrémben. Fogai újabb fehérek és ragyogó fénnyel lesznek.
TEGYE MOSOLVÁT RAGYOGÓVÁ KOLYNGOS ALTAL
ELŐNYÖSEBB, HA NAGY TUBUS KOLYNGOS-1 VÁSÁROL

Francó tengeri nagyhatalom akar lenni

Szerdán nagy tengeri parádé volt Barcelona kikötőjében. A „Canarias“ hajó fedélzetén tartott tisztí szemle után, Franco tábornok kijelentette, hogy szilárd elhatározása tengeri nagyhatalommá tenni Spanyolországot.

A nemzeti Spanyolországba viszsztatért köztársaságiak sorsa

Bayonne, február 23. A nemzeti spanyol hatóságok a következő jegyzéket közölték az újságírókkal a francia-spanyol határon: „Az a hír terjedt el, hogy Fonatarábiában kivégzik a Spanyolországba visszatérő vörös milicistákat. Ezt a hírt azok a zavaró elemek terjesztik, akik meg akarják akadályozni a milicistákat abban, hogy Franconak behatoljanak. Az összes visszatért spanyol milicistákat gyűjtőtáborokban helyezték el, ahol igen jó bánásmódban részesülnek és szabadlábúra is helyezik őket abban az esetben, ha felelős személyiségek garanciát vállalnak értük. Azokat viszont, az igazságszolgáltatás elé állítják és részrehajlás nélkül ítélkeznek föllöttük. Minden ellenkező hír nem felel meg a valóságnak.“

A Chopin-világverseny győztese

Ungár Imre

SPORT

Részvesz Románia az asztalitenisz-világbajnokság versenyein?

Cluj, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Március 5-én kezdődik Kairóban az asztalitenisz világbajnokság idei versenye, amelyen, mint ismeretes, Románia asztalitenisz-sportja is képviselteti magát. A román válogatott expedíció azonban még nem utazott el a versenyre, sőt részvételével kapcsolatban olyan hírek is terjedtek el, hogy közbejöhettek olyan akadályok, amelyek a részvételi tervek megvalósítását akadályozhatják.

A legújabb bucuresti jelentések szerint azonban mégis sor kerül a román asztalitenisz-sport részvételére. Az újabb terv szerint az expedíció március 3-án indul és 6-an érkezik Kairóba. Giurgiu nélkül, aki személyi akadályok miatt nem vehet részt a világbajnoki versenyen.

A kijelölt válogatott játékosokon kívül a világbajnoki versenyen az egyéni számokban részt vesz V. Marcu és M. Mavovei is. Ugyancsak a válogatott gárdával utazik Kairóba M. Binder, az asztalitenisz-szövetség alelnöke is, aki tagja a nemzetközi szövetség vezetőségének, amely a verseny alkalmából kongresszust fog tartani. Természetesen a válogatott expedíció vezetője Morariu Albin, akit a szövetség részéről Soretti kísér még el.

A román válogatott csapat tagjai egyébként szorgalmasan készülnek a világbajnoki versenyre. Egy részük a kolozsvári UEC toratermében, Morariu Albin felügyelete mellett igyekszik tudását a maximumig fejleszteni, hogy Kairóban a román színeket méltó módon képviselhesse. Ha ugyan az utolsó pillanatban közbe nem jön valami, aminek következtében Románia ezuttal is távol marad a világbajnoki versenytől.

Mi újság a sportvilágban?

Már közöltük, hogy a Haggibor vasárnap és hétfőn rendezti Kolozsvár tör- és kardbajnoki versenyt. A programot a következőkben állították össze: Vasárnap délelőtt 8 órai kezdettel az unitarius gimnázium tornatermében kezdik a kardselejtezőket. Délután 3 órakor az elődöntő és döntő mérkőzéseket a Calea Marechal Foch 10/1 alatt levő Mózes-teremben vívják. A női törversenyt hétfőn délelőtt 10 órakor kezdik ugyancsak a Calea Marechal Foch 10 alatt levő Mózes-teremben.

Dobrowsky tábornok, Bucuresti főpolgármestere elhatározta, hogy Bucurestiben sportpalotát épít, amely a téli sportok céljait szolgálja.

A bucuresti Juventus vezetősége három hónapra felfüggesztette S. Niculescu válogatott játékosát, mert szerződése ellenére este 9 órán túl is kávéházakban és mulatóhelyeken zenél, ami erősen befolyásolja a jó testi állapotát, illetve állóképességét. Niculescunak saját zenekara van, melyben ő a karmester. A játékosnak most választania kell a karmesteri pálc és a futball között.

A labdarúgószövetség bajnoki bizottsága a következőképpen alakult meg: Elnök Eugen Hațieganu, titkár dr. S. Minciulescu, tagok Gh. Chitu, Dumitrescu őrnagy és C. Calmuschi. A bizottság első ténykedése az volt, hogy eltörölte a titkos szövetségi kiküldött és bírókúldés rendszerét.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.31—143.38
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.48—76.66
svájci frank	32.15—32.64
francia frank	3.56—3.77
marca	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1800—1840
angol font, 30%-os szabadkvóta	1780—1790
angol font, 20%-os kvóta	1440—1450
angol font, 40%-os kvóta	1115—1120
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	202—204
dollár, 30%-os szabadkvóta	380—385
svájci frank, 30%-os kvóta	85—87
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	10.17
dollár (kliring)	62
belgas, 15%-os	64
svédkorona, 30%-os kvóta	94

KÖZGAZDASÁG

A szabadforgalmi devizákkal kapcsolatos lejárt importengedélyek nem hosszabbíthatók meg

Bucuresti, február 23. A Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság legújabb rendelete szerint a szabadforgalmi devizákkal fizetendő importtételek behozatali engedélyei a Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság K (kompenzációs) osztályán kaphatók ki. Az engedély határideje kapcsolatban van az export lebonyolításának ha-

táridejével. Ha az importengedély lejárt — az új rendelet szerint — többé nem hosszabbítható meg. Ez esetben a fel nem használt szabadforgalmi deviza a Banca Nationalának ajánlandó fel, amely azt hivatalos árfolyamon (a 38 százalékos felárral) veszi át. A rendelet azonnal életbe lépett.

Két hónapig érvényesek az ideiglenes italmérési engedélyek

Bucuresti, február 23. A kivetési pénzügyigazgatóságokhoz miniszteri rendelet érkezett az italmérési engedélyek kiadásával kapcsolatban. A rendelet közli, hogy az előkészítő iratok alapján kiadott városi, valamint falusi ideiglenes italmérési engedélyek két hónapig érvényesek, az erre vonatkozó közléstől számítva. Így tehát a kivetési pénzügyigazgatóságok minden egyes esetben az ideiglenes italmérési engedély jóváhagyásától számított három napon belül kötelesek felhívni a kérvényezőket figyelmét arra, hogy abban az esetben ha legkésőbb két hónapon belül nem egészítik ki kérvényüket a szeszmonopólról szóló törvény által megkövetelt összes iratokkal, a monopól vezérigazgatósága megmásítja a jóváhagyó rendeletét és az italmérési engedélyt megvonja. A két hónap letele után jelenteni kell a minisztériumnak

hogy a szükséges iratokat a kérvényezőik benyújtották-e és ezek alapján kiadták részükre a végleges italmérési engedélyt, vagy pedig azt, hogy az iratok nem érkeztek meg. Az utóbbi esetben a pénzügyigazgatóság vagy az engedély megsemmisítésére, vagy pedig újabb két hónapos határidőre tesz javaslatot. Az italmérési engedélyek után járó illetéket az érdekelteknek az évnegyvednek első napjától kell fizetniük, amelyben az italmérési engedély kiadása megtörtént. Az italmérési engedély kiadásával egyidejűleg az érdekelteket meg kell terhelni az italmérési illetékekkel. Abban az esetben, ha az italmérési engedély kiadása után az érdekeltek a kérvényhez mellékeltek eredeti iratokat visszakerik, ezeket vissza lehet adni, feltéve, ha azokról a pénzügyigazgatóság hiteles másolatot készít.

Kiírták a pályázatot a tőzsdeügynöki állásokra

A nemzetgazdasági miniszter kiírta a pályázatot a tőzsdeügynöki állásokra, a módosított tőzsdetörvény rendelkezéseinek megfelelően. A rendelet szerint a pályázók a következő feltételeknek kötelesek megfelelni: 1. Betöltött 25 év, büntetlen előélet és a politikai jogok birtoklása; 2. katonai kötelezettségnek eleget tett; 3. hat özsótag-kereskedő igazolása arról, hogy a pályázó a tőzsde körletében jó kereskedelmi hírnévnek örvend; 4. ügyvédi, vagy kereskedelmi akadémiai oklevél; 5. ötévi kereskedelmi gyakorlat igazolása. A pályázóknak ezenkívül vizsgát kell tenniük

a következő tárgycsoportokból: 1. magánjog, kereskedelmi jog és tengerjog, 2. nemzetgazdaságtan és gazdaságpolitika, 3. gazdasági földrajz Romániáról és velünk összeköttetésben álló fontosabb államokról; 4) pénzügyi törvények; 5. a nemzetgazdasági minisztérium megszervezéséről szóló törvény, 6. a szövetkezeti törvény, 7. könyvviteltan, 8. kereskedelmi és iparvállalatok üzemgazdaságtana, 9. tőzsdetörvény, tőzsdei ismeretek, 10. nyelvvizsga két külföldi nyelvből. Akik a vizsgát a fenti tantárgyakból sikerrel leteszik, a megpályázott állásra kinevezik.

Cégbejegyzések

A kolozsvári „Astra Comerciala” S. A. R. igazgatósága a szilágyosmlyói fiók cégvezetőjévé Calborean Ariont, a déji fiók cégvezetőjévé Chira Aurelt, a beszercei fiók cégvezetőjévé Moldovan Aurelt nevezte ki, akiket a törvényszék bejegyezt.

A kolozsvári „Agro-Comerj” S. A. legutóbbi rendkívüli közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Dászkál Jakab és Salamon József. Ugyanakkor Paczik Gerót cégvezetővé neveztek ki, akiket a törvényszék bejegyezt.

A kolozsvári Hansa Románia Comercială S. A. igazgatósága Dancea Jacob igazgatósági tagságának törölését kérte, amit a törvényszék bejegyezt.

A temesvári Fabrica Conserve de Carne S. A. legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Anton Mocsonyi, Alexandru Radian, Hargitay Bertalan és Ioan Van de Gevel, akiket a törvényszék bejegyezt.

A Dévai Takarékpénztár Rt. igazgatósága dr. Weimann Vilmos igazgatósági tagságát törölte, amit a törvényszék bejegyezt.

Ötezer munkás a vajdahunyadi acél- és hengerműveknél. Ez év végéig befejezik a vajdahunyadi új acél- és hengerművek építését. Az új gyár a mai 2500 munkással szemben mintegy 5000 munkást foglalkoztat, mivel a mai két olvasztó helyett négy olvasztóval szándékoznak dolgozni. Ma az erdőkben, a szeneleknél, 3000 munkás dolgozik, ez a létszám is meg fog kétszereződni, ami természetesen úgy az ipari, mint a kereskedelmi életet fokozni fogja.

Hitler uralma alatt több, mint ezer magánbankot szüntettek meg Németországban. A német kormány az összes nem árja kezekben lévő bankokat felszámoltatta. A német hivatalos statisztikák szerint az 1938. év végén Németország területén 310 magánbank működött, míg az 1932. év végén — Hitler előtt — 1350 volt a működő magánbankok száma, vagyis a német kormány 1040 bankot számoltatott fel, faji alapon.

Palesztina a Bánságban vásárolt vaját és tejtermékeit. A palesztinai román kereskedelmi megbízott megkeresést intézett a bánsági tejszövetkezetekhez, amelyeknek figyelmét felhívta a palesztinai vajexport lehetőségeire. Tudvalevőleg Palesztina évente 250 ezer font sterling értékű vaját fogyaszt, amelyet Ausztráliából és Litvániából importál. Az export rentabilitására jellemző, hogy például a litván vajért tonnánként 90—100 fontot fizetnek, a vám tonnánként 20 font sterlinget tesz ki. A teljes palesztinai fogyasztásnak a Bánság könnyen fedezhető 20—25

százalékát, miáltal 50—60 ezer font sterling jövedelemhez jutna. A romániai vajexportot megkönnyíti a földrajzi közelség is. Egyébként a bánsági vaj térhódítására az első lépés már meg is történt, amennyiben a „Centru” temesvári szövetkezet február 7-én egy vagon pasztörizált vaját küldött próbaképpen Palesztinába és a vaj minőségével az importőr tökéletesen meg van elégedve. Növekszik az érdeklődés a bánsági vaj iránt Egyiptom részéről is.

Zürichi árfolyamok (február 23.): Márka 176.30, holland forint 234.75, dollár 439.56, font 20.60, francia frank 11.64, olasz lira 23.125, csehkorona 15.05, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.—, belgas 73.95.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 10 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdőhirdetéseit, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előfizetés mellett közzéadjuk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak választélag ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Huszéves zsidó kertészsegéj négyéves gyakorlattal kertészetben vagy gazdaságban állást keres. Klein József Ajud, Str. Vulcan 2.

Üzemből levő ecetgyár beüzemelését keresek megvételre. Ajánlatokat „Kézpénz” jelíggel kérek a kiadóba.

Intelligens, 22 éves leány ortodox zsidó családból gyermek mellé ajánlkozik. Leveleket az Uj Kelet oradeai fiókkiadóhivatala Str. Millerand 4 továbbít „Arva” jelíggel.

Atrétegeződének olcsó és előnyös tanfolyamot rendez Cosmetica „Beauté” Hamburg C/2, Reg. Ferdinand 34. II. Tel. 20-11. Jelentkezni március 2.

Eladó finomkivitelű ebédlő, háló, kombinált szekrények, recamié, modern fotelék. Miasztalos, Str. Fr. David 3.

Angol és francia órákat adna, korrepetálást vállalna nyelvszakos zsidó egyetemi hallgató. „Kezdeket is” jelíggel a kiadóba.

Férjhez adnám rokonomat 30—32 éves önálló, jóméglelenségű fiatalemberhez 200.000 lej hozománnyal. Leveleket a kiadóba kérek „Öszinte” jelíggel.

Amerikai állampolgár nővérem, házasság céljából, ismeretséget keresi 35—42 év körüli zsidó mérnök, vagy orvosnak. Fényképes válaszokat „Erdélyi leány” jelíggel kérek.

RÁDIÓASZTALKARA, COMODRA, TALLALÓRA, VITRINBE NIPPEK ALA több ezer különböző méretű és alakú terítő és motív elárúsítása szenzációsan olcsó árakban DER-BESC függőnykellékletben.

UJ MINTAKKAL BŐVÍTETTÜK dúz választékú vert csipkeszővet mintaterminket. Kivánt méretheben DER-BESC függőnykellékletben. Gólya áruház feletti emeleten.

Purimi tortákat, kuglereket, apró teasüteményt, elsörangur kinldit csak Adlernél rendelni. General Gherescu 7. óvár.

Urileány központban teljes ellátást kaphat. Külön szoba. Cim a kiadóban.

Házhoz megyek varni 50 lejért. „Gyakorlott” jelíggel a kiadóba.

Nősülne 27 éves önálló, jómódu érettségizett kereskedő. „Közvetítők is” jelíggel.

Angol nyelvet tanítok 6 hónap alatt garantálva. Cim: Saguna 7., emelet.

Egy kisebb jéggyári berendezést keres megvételre az Uzina Electrica Alesd.

Földbirtokos, 27 éves, kinek 120 hold tehermentes birtoka van, megfelelő hozománnyal bíró, a falusi gazdálkodásba beilleszkedni tudó szép leányt keres. Ajánlatokat „Földbirtokos” jelíggel a kiadóba.

Társat keresek jól jövedelmező üzlettemben. Választ „200.000” jelíggel.

Jómódu, biztosított jövedelemmel rendelkező intelligens, gyermekes elvált uriaszony keresi ugyanilyen 48—55 éves uriember ismeretséget házasság céljából. Lakhelyét könnyen változtatható foglalkozásuk előnyben. Komoly, teljes címűek választát „Boldog jövő reményében” jeligen a kiadó továbbítja.

Szombat este Miklós Harris újjónságának, Adorján remek Színház leghangosabb meséje, nagyszerű humor, vagy durva példaképek, vagy elömlő emberiek. Válokokat a tu

Péntek: Hivatalos Szombat este villáskert Stella Adorján: Erő Magda, Mészáros Árpád, st

Vasárnap d. u. helyarátk d. u. Válo este 9: A

Hétfő d. u. huszár. d. u. 6: este 9: gyar zom senye.

Preludiu Klavier 2. Moza maestos sione, P náta op Praestis simo se G-dur H-moll op. 10. 5. Chop brilliant

Kedd fél 9: Szervia fél kás-Ati árakka ben a meg.)

NE

Sulemne emésztő töstováját fizetni fo kaitzi vá s hátrale A purece villant St jonet is kérdésben felöl gye mosolyod kis Szure mapos és lódése m táj és e nécs, m olaj. Ha társat, v tele apj is nagy garól ár ról besz szavaiva hogy M ön is h beszélge fogatni? Malkelé sógorho ha az á kis pihe is nagy tósnót vagy h kelét a

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Válóok

Szombat este lesz a bemutató előadása Mildred Harris világsikert aratott vigjáték-újdonosságának, a Válóknak, amely Stella Adorján remek fordításában a pesti Magyar Színház leghangosabb sikere volt az idén. A Válóok meg is érdemli ezt a sikert. Pazar meseje, nagyszerű szerepei, ellenállhatatlan humora, csipős, de seholsem izléstelen vagy durva pikantériája s az egész darabon elümlő emberies érzület messze kiemelik a Válóokot a tucatdarabok sorából.

Színházunk előadása különösen érdekes lesz. Fényes Alice először játszik vasokosabb komika-szerepet. Kovács György a félszeg, szórakozott zseni szerepében jutott egészen elsőrendű feladathoz. Erényi Böske a szinpad és a házasság két pólusa között vergődő színésznő-feleség, Mészáros Béla egy minden hájjal megkent ügyvéd szerepében lép fel, de hálás feladatokban Szabados Árpád, Paál Magda, Feledi Éva, stb. is résztvesznek a Válóok előadásában.

HETI MŰSOR:

Péntek: Hivatalos színházi szünnep.
Szombat este 9: Válóok. (Mildred Harris világsikert aratott vigjáték-újdonossága, Stella Adorján fordításában. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Feledi Éva, Kovács György, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb. Premierbérlet 26. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Fűszer és csemege. (Olcsó helyárrakkal.)
d. u. Válóok.
este 9: A csikós.

Hétfő d. u. 3: A vén bakancsos és fia a huszár. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Hazajáró lélek. (Kilencedszer.)
este 9: **Üngár Imre**, a világhíri magyar zongoraművész egyetlen hangversenye. Műsor: I. rész. 1. J. S. Bach: Preludium és Fuga a „Wohltemperiertes Klavier”-ből. a) f-moll, b) Es-dúr.

2. Mozart: A-moll szonáta (Allegro maestoso, Andante cantabile con espressione, Presto). 3. Beethoven: Es-dúr szonáta op. 109. (Vivace ma non troppo, Praestissimo, Cantabile con intimitissimo sentimento). II. rész. 4. Chopin: G-dúr nocturno op. 37. No. 2., Scherzo H-moll op. 20, Berceuse, Etüdes a) f-moll, op. 10. No. 9, b) a-moll op. 25. No. 11.

5. Chopin: Andante spianato és Polonaise brillante.

Kedd fél 9: Válóok. (Harmadszor.)

Szerda fél 9: Paradics kisasszony. A Munkás-Athenaeum előadása olcsó helyárrakkal. A munkások jegyeiket elővételben a szakszervezeteknél válthatják meg.)

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Minden idők legremekelb utópisztikus filmje! Rakétahajó. Izgalmas hajszja az emberiség megmentésére a Marsról jövő megsemmisítő sugarak ellen. Főszereplők: Buster Crabe olimpia, világbajnok. Előtte két premierfilm: Metro és Fox.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Párizs legnagyobb szennációjának premierje! Barnabe. Főszereplő: Fernandel, a humor királya. Nagyszerű humor, szellemesség és finom francia pikantéria! Műsor előtt a legfrissebb világhírű.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Réztábla a kapu alatt. Doktor Cronin világhíri regényének filmváltozata. főszereplőkben: Robert Donat és Rosalinda Russel.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Nathalie Roguin búne. Michelle Morgan (Emberék a köbön főszereplője) legújabb nagyszerű filmje, melyben egy orosz menekült nő szerepét alakítja megrendítő realitással.

RIO MOZGO MŰSORA:

(Volt Munkás mozgó)
Ma 3, 6 és 9 órakor: Két sláger egy helyár! I. Grant kapitány gyermekei. A világhíri Verne Gyula regénye filmen. Fősz.: J. Juriev, J. Cuvelev és N. Gencasov. II. A három aranyos kis gangster. Az évad szennációjája. Ka'andor dráma. Fősz.: Freddie Bartholomew, Jekie Cooper és Mickey Roney. III. Színes Micky Maus.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, február 24.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Időszertű anyagok. 19.15: Hangverseny az avengólikus templomból. 20: Felolvasás. 20.15: Hanglemezek. 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. 1.30: Időjelzés. 2.20: Hírek angol nyelven. 5: Időjárásjelentés. 7.30: Biblia felolvasás. Jozsef Rosentlatt lemezek. 8: Időjárásjelentés. 8.15: Szimfónikus zenekar hangversenye.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: A rádió szaozenekara. 15.35: Hírek. 18.10: Hangfelvétel. 18.50: Sport. 19: Magyar nóták és csárdások. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. A végzet hatalma. 23: Hírek. 24.15: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból?
Prága II. 21: Operettzene.
Szofia. 20.30: Verdi: Aida című operája.
Páris PTT. 22.30: Szimfónikus hangverseny.

Szombat, február 25.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Előadás szerkesztésnek. 18.15: A munka és jókedv szervezete órája. 19.15: Felolvasás. 19.30: Dumitrescu zenekar. 20.10: Felolvasás. 20.30: Rádiózenekar. A hangverseny szünetében kb. 21: Üzenetek. A hangverseny után kb. 22: Hírek. 22.15: Táncclemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. 1.30: Pontos időjelzés. 1.40: Könyvi zene. 2.20: Hírek angol nyelven. 5:

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

I. A trafalgari győző. Hatalmas szuperfilm.
II. A gyilkos autó. Gangster film.
III. Uj híradó.
Jön: Madame Bovari.

Hivatalos közlemények. Könyvi zene. 7.35: A. Luvrani mesefelolvasása. 7.45: Időjárásjelentés. 8.05: M. Medzini előadása a nemzetközi politikai helyzetről. 8.25: Operarészletek. 9: Hangversenyrésztetek Brono Walter vezénylete alatt. 9.15: Időjárásjelentés. 9.15: Táncczene. 10.10: Angliai és skótszági labdarugó eredmények.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Zongorasámok. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 18.10: Cigányzene. 19.15: A rádió szalonzenekara. 20.45: Hangfelvétel. 21.15: Cigányfantázia. 22.40: Hírek. 23: Hanglemezek. 24: Jazz-hármas. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból?
Lyon. 20.30: Hangverseny.
Zágráb. 21: Opera.

Remélem ismét egészséges leszek...

Zobay Kristóf, Cenei (jud. Temes-Tron-tál) a következő rendkívül érdekes tartalmu levelet küldi nekünk:

... értesitem Önöket, hogy az első üveg GASTRO D. használatát után évek sora óta kinzó gomorgórcseim el-elmaradoznak, sziveskedjenek azonnal utánvételt címre még három üveg Gastro D-t küldeni, remélem, hogy a kura után ismét egészséges leszek. Kétségkívül nagyon sokan gyógyultak meg és áldják Önöket kitünő gyógyszerükért és még nagyon sokan vannak, akik még reménytelen fognak, mert aki csak használja az már rokonai, ismerősei között továbbítja. En is kérem ezuttal, hogy alábbi ismerősöm címére: Schuid József, Cenei ugyancsak három üveggel küldeni sziveskedjenek...

Hasonló hálá- és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a GASTRO D. gyógyszer ma már a gomorbetegség közkincsévé vált. Orvosok is ajánlják.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Caela Victoriei 124.

— Zsidómentes városok Németországban. Egyre szaporodik Németországban a zsidómentes városok száma. A legtöbb esetben hatása alatt a zsidók — különösen azokból a városokból, ahol amugyis kevesen voltak — lassanként teljesen elköltöznek és inkább néhány nagyobb városban igyekeznek „minél kevesebb feltűnést” kelteni. A Stürmer legújabb száma két helység nevét sorolja fel megint, amelyek már teljesen zsidómentessékké váltak. A legnevezetesebb városok ezek között a szudetvidéki Marienbad fürdőhely és Nikolsburg városka.

REGÉNY

Irtó KACZÉR ILLÉS

(42)

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

Sulemnek szívéből beszélt a caddik, egy emésztő napigondját birizgálta meg, ezt a sötétváját is elmulasztotta. Hát persze, hogy fizetni fogja a malke-pénzt. A legközelebbi batizi vásárlásnál beküldi Szrulle Jantevvel a hátralékos zsidóadót az ötvári laktanyába. A puceinek erről nem kell tudniok. Felvillant Sulem előtt a pincében elrejtett bagyonet is s szerette volna tudni, mi ebben a kérdésben a caddik álláspontja. De a lakás felől gyereksírás hallatszott s a caddik elmosolyodott. Már a gyerekekről beszélt. A kis Szure Chajét dicsérte, még alig négy hónapos és már hogy mosolyog. De Jitele fejlődése még csudálatosabb. A kislány csupa baj és eszesség, olyan mint a makabeusi mécs, minél tovább ég, annál több benne az olaj. Ha felnő és megtalálja a magához való társát, világitani fog Izrael sötét útjain. Jitele apját ez a jóslatszómba menő hízélgés is nagyon megfogta, maga is Jitele okosságáról áradozott, de az öreg már megint másról beszélt. Ki a bölcs, kérdezte az Atyák szavaival, aki látja a születendőt. Nem jó, hogy Malkele olyan egyedül van, mert ha jön is hozzá nagy időközben vendég, aki először beszélget vele, ki tudja a vendégeit megválogatni? Sulem helyesen ténny, ha átküldené Malkelet egy-két hétre Károlyba Mordecháj sógorhoz, végre is oda akart menni lakni és ha az árva miatt itt maradt Lápfalván, egy kis pihenésre és a vendégeskedés örömeire ő is nagyon rászolgált. Sulem gondolkodott és bólintott. A caddiknak igaza van. Holnap, vagy holnapután szánt bérel és beküldi Malkelet a gyerekekkel Károlyba.

fa alatt. A fiu az apró ablak felé nézett, amelyen kis fehér függöny derengett. Nem is vette észre az öreget. Csak akkor ijedt fel, amikor a hangját hallotta.

— Szrulle Jantev, nem mégy még aludni? — A hang szeliden szemrehányó volt s Szrulle Jantevet ingerelte a szemrehányó szelidség.

Rosszkedvűen felelte:

— Még nem megyek.

— Mindenki alszik már.

— En még nem akarok aludni.

— Megbetegszel, ha itt állasz a hóban.

— Es ha megbetegszem?

— Az rossz lesz neked.

— Rossz lesz? Nekem jó lesz.

— Gondolod, Szrulle Jantev, hogy ápolni fognak?

A fiu felkiáltott.

— Rabbí, mire gondolsz?

— Mire gondolnék, fiam? Malkele elutazik és csak Feige néni marad itthon.

Szrulle Jantev hallgatott egy ideig. Amikor megszólalt, igyekezett nagyon közönyös lenni.

— Elutazik? Ugy tudom, hogy itthon maradj. Goldele hívta magával, de nem akart Goldelével menni.

— Helyesen tudod, Szrulle Jantev, Goldele egyedül utazik. De Malkele átmegy Károlyba és ott marad néhány hétig.

Csend lett megint. Csak Szrulle Jantev n.ellében liktetett valami szilaj, egyre erősödő zaj. Mintha jóvak dobognának azokon a belső utakon. Malkele, Malkele elmegy, miért megy el? Hallotta ezt a rabbi? A fiu megvárta, hogy a liktetés csendesedjen. Vonogatta a vállát. Próbált nyugodt lenni, de a szó dörögött a száján.

— No és ha elmegy és ott marad?... Kezdtt nagyon fájni. Megrázkódott és halkan mondta.

— Igazad van, rabbi, hideg van idekűnn. Sarkon fordult és sietett fel a tornácra.

A kutya loholt utána. „Mars te!” — feléje rugott a fiu. S miközben Bakter visszahőköt, gyorsan behuzta maga után szobája ajtaját. Az öreg még egy ideig ott maradt az udvaron. Azután magához fűtventette a kutyát és visszavonult vele a kamrácská-

jába.

Kora reggel kopogtak a vendékkamra ajtaján. Az öreg kiszóit.

— Gyere be, Szrulle Jantev.

Szrulle Jantev belépett. Tartása tétova, tekintete zavart. Odaállt az öreg elé, aki az ágy szélén görnyedt, nagy erőlködve huzta nedves csizmáját.

— Honnan tudtad, rabbi, hogy én vagyok?

— Gondoltam, hogy bejössz, mert magammal hoztam a kutyát.

— Nem az én kutyám, csak jár utánam.

— Ha jár utánad, akkor a tied. Az árnyék is jár utánad, az is a tied. De az árnyékot nem rugod el és nem zárod be előre az ajtód, pedig az árnyék nem is fázik ilyen kegyetlen téli éjszakán.

A fiu vonogatta a vállát.

— Utóm és kergetem, de mindig visszajön.

Az öreg mélyen a szemébe nézett.

— Vertek már téged?

A fiu igent bólintott. Es hevesen mondta.

— De én gyűlölöm azt, aki megvert.

— Gyűlölöd, tehát nyomom követed. Es visszatérsz hozzá, mint az eb.

— Hogy gondolod ezt, rabbi?

Az öreg nem felelt. Szrulle Jantev hiába várta, hogy rejtélyes mondatát megmagyarázza, reb Iszer váratlanul ezt kérdezte tőle.

— Goldele szép?

— Mit törődöm én Goldelével! — kiáltotta a fiu.

— Szép piros arca van.

Szrulle Jantev vigyorgott.

— Es este lemossa magáról a pirosságot és nem szép.

— Na igen, — hümmögött az öreg, szinte csak magának, — van, aki éjjel is szép.

A fiu görnyedten hallgatott. Aztán ki egyenesedett. Kitért belőle a szó.

— Ki mondta neked, hogy Malkele Károlyba utazik?

— Ki mondta nekem? Sulem mondta.

— Ünnepe is ott marad?

— Nem tudom. Lehet, hogy ott marad.

— Es miért akar elmenni? —

UJKELET Legújabb hírek

Chamberlain: „Amíg nincs bizalom, nincs leszerelés“

Anglia győzni fog a fegyverkezési versenyben

— írják a londoni lapok Chamberlain beszéde kapcsán. Daladier nagy békebeszéde a párizsi American Club bankettjén

Strezában találkozik Franco Hitlerrel és Mussolinivel

London, február 23. Chamberlain miniszterelnök tegnap Blakburne-ban nagy beszédet mondott. Ismertette azokat az okokat és körülményeket, amelyek miatt Anglia is kényszerült haderejét jelentősen fokozni és hozzájárulni ahhoz, hogy a világbékek erőszakos módon tartsa fenn. Beszámolt arról is, hogy a legutóbbi hadfelszerelési akció segítségével milyen módon sikerült az angol haderejét megerősíteni és arra a magaslatra emelni, amely Angliát nagyhatalmi pozíciójában fegyver megilleti.

— Szükségünk volt erre a mérhetetlen fegyverkezésre azért is — mondotta többek között Chamberlain —, mert állandó békehangoztatásunk miatt elhanyagolt fegyverkezésünk nagyban lerontotta tekintélyünket nemcsak ellenségeink, de még barátaink előtt is és ez arra vezetett, hogy egyik-másikat, ideig-éráig, el is veszítettük. Anglia haderejének erősödésével azonban ezek a sokszor más-más oldalakra elkötelezett „barátok“ visszazogdáltak.

— Szükségünk volt erre gyarmataink szempontjából is. A mi politikánk az volt, hogy leszereljünk, de most belátom, hogy ezt mindaddig nem lehet keresztülvinni, amíg a nemzetek között nem teremődik meg az egymás iránti bizalom. Akkor talán remélhetjük, hogy beszélhetünk általános leszerelésről.

„Jöjjön bár ellenünk az egész világ...“

— Ha meggondoljuk — folytatta Chamberlain — azt az óriási készülséget, melyet ma Anglia a fegyverkezés minden terén mutat, akkor Shakespeare kijelentésére gondolhatunk: „Jöjjön bár ellenünk az egész világ, akkor is vissza fogjuk azt venni“. Ez a nagy felkészültség azonban semmi tekintetben sem jelenti azt, hogy Anglia háborút akar. Ellenkezőleg — végezte beszédét Chamberlain —, legfőbb vágya, hogy megérhesse a béke és a kiengesztelődés korszakát, mikor a fegyverkezésre hozott óriási áldozatokat az emberiség tényleges előrehaladására használhatjuk fel. Fáradságtalanul kell tehát továbbra is keresni a népek közötti bizalom megteremtésének lehetőségeit. A világbéke megteremtéséhez és a leszerelés elősegítéséhez feltétlenül nagyban hozzájárulna, ha e célból Anglia és Németország együttműködhetnének. Ehhez azonban főleg Németország jóindulatára van szükség.

Anglia és a fegyverkezési verseny

Az angol lapok úgy magyarázzák Chamberlain beszédét, mint annak bizonyítékát, hogy Angliának döntő eszközei vannak a fegyverkezési verseny megnyerésére védekezési szempontból és hogy a verseny abszurdum bizonyos kormányok számára.

A francia sajtó behatóan foglalkozik az angol kormány politikájával, különös tekintettel Chamberlainnek Blackbourneban elhangzott beszédére. A Petit Journal a következőket írja: „Az angol kormány politikájának alapja az, hogy csak olyan mértékben folyamodik a gigantikus fegyverkezéshez, amennyiben ezzel el tudja érni a leszerelést és az a célja, hogy békés eszközökkel erősítse meg a kollektív biztonságot azzal a feltétellel, hogy az Egyesült Államok is résztvesznek ebben a munkában. Chamberlain és munkatársai tisztában vannak azzal, hogy Franciaország, valamint Anglia védelme szempontjából feltétlenül szükséges a kötelező katonai szolgálat“.

Leon Blum lapjában, a Populaire-ban kiemeli az angol kormány azon határozatának fontosságát, amely szerint kereskedelmi költöztetést meneszt Moszkvába.

— Régen rámutattam már arra — írja Blum —, hogy az angol-orosz kapcsolatok szorosabbá tétele egyik feltétele az európai egysültnak. Franciaország egyik követelője kellene hogy legyen ennek a közeledésnek, mert a barátsági szerződés és a kölcsön-

nös segélynyújtási egyezmény összeköti a két országot és mert politikájának egyik uralkodó motívuma e kapcsolatok megkésztetése volt.

A francia-amerikai barátság manifesztációja Párizsban

Párizs, február 23. (Rador). Daladier tegnap este az amerikai nagykövet, Windsor herceg, Bonnet külügyminiszter és Gamelin tábornok társaságában résztvett az American Club bankettjén, amelyet Washington születésének évfordulója alkalmából rendeztek. Az American Club elnöke pohárköszöntőjében kijelentette, hogy azok a bírálatok, amelyek az Egyesült Államok által Franciaországnak nyújtott fegyverkezési segítség ügyében hangzókat el, nem állják meg helyüket, mert az ittélő amerikaiak teljes tudatában vannak annak, hogy Franciaország lesz az, amely az első támadó csapatot fogja

kapni és az amerikaiak felkészülnek erre az eshetőségre. A szónok méltatta Bullitt nagykövetet közvetlen beavatkozásáért, annak érdekében, hogy a demokráciák fontos adót kapjanak abban a pókerjátzmában, amit jelenleg játszanak Európában. Bullitt maga is felszólalt és méltatta Roosevelt politikáját és a francia-amerikai barátságot.

Daladier nagy beszéde

Daladier miniszterelnök tartott ezután nagy békebeszédet.

— Amerika és Franciaország között — mondotta a francia miniszterelnök — azért ilyen szoros a barátság, mert egy a külpolitikájuk, ami nem más, mint a béke fenntartása. Békét akarunk — folytatta Daladier —, mert demokraták vagyunk. Béke és szabadság azonban elválaszthatatlan számunkra. Saját kárunk tanított meg arra, hogy óvakodjunk a háborútól. Élénk emlékeztünk-

Kerekasztal mellé ült le Londonban az angol kormány a zsidókkal és az arab államok képviselőivel

A palesztinai arabok nem vettek részt a tárgyalásokon. Feloszlatták az iraki parlamentet. Megalakult az új sziriai kormány

LONDON, február 23. Csütörtök délelőtt kerekasztal-konferenciára ültek össze Londonban az arab államok, a Jewish Agency és az angol kormány képviselői. Ez alkalommal találkoztak először kerekasztal körül az angol, zsidó és arab delegátusok. Arab részről Irák, Egyiptom és Szaudi Arabia delegátusai vettek részt az értekezleten, míg a palesztinai arabok távolmaradtak. Az angol kormányt Halifax külügyminiszter, Macdonald gyarmatügyi miniszter és Butler külügyi államtitkár képviselték. A zsidó delegáció Weizmann Chaim vezetésével jelent meg a kerekasztalnál. Összesen 14 delegátus vett részt az értekezleten, amely hivatalos vélemény szerint nem tartozik szervesen a tulajdonképpeni konferenciához. A kerekasztal-értekezletnek az volt a célja, hogy lehetővé tegyék a közvetlen kontaktus felvételét a szemben álló felek részéről. A tárgyalásnak általános jellege volt. A gyűlést Macdonald nyitotta meg és azt ma folytatják. Hír szerint bizonyos új javaslatok is szóba kerültek. A palesztinai arabok, ha nem is vettek részt az értekezleten, kontaktusban állottak az arab államok delegátusaival, akik a kerekasztal-értekezleten képviselték az arabokat.

Londoni körök nagy diplomáciai sikernek könyvelik el az angol-zsidó-arab értekezlet létrehozását.

BAGDAD, február 23. Az iraki parlamentet feloszlatták, a kormánypárti többségben felmerült nehézségek következtében.

Egyidejű damaszkuszi jelentés szerint az új sziriai kormány Lufti Haffar elnökletével alakult meg.

Megkezdődött a zsidótörvény vitája a magyar parlamentben

„A zsidójavaslat nem reform, hanem jogfosztás“ — mondotta Rassy a magyar képviselőházban

Budapest, február 23. A képviselőház csütörtöki ülésén Mikecz Ödön a fajvédő csoport nevében szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a nemzeti célok felismerését és megvalósítását várják a kormánytól. A képviselő hangsúlyozta, hogy teljes a bizalmuk Teleky miniszterelnök iránt, mert ő volt az első fajvédő Európában és ő volt a magyarországi numerus clausus megteremtője.

Peyer Károly szociáldemokrata képviselő bizalmatlanságot nyilvánítt a kormány és annak programja iránt.

Rassy Károly hangsúlyozta, hogy nincs sok bizalma a kormány és a kormány-program iránt, majd kifejtette, hogy senkinek akadna az országban, aki a kormány reformjait ellenezné. A zsidójavaslat azonban nem reform, hanem jogfosztás.

Hubai Kálmán nyilaskeresztes képviselő kijelentette, hogy a hungarista mozgalom bizalmatlan a kormánnyal szemben. Hubai

ezután a Dohány ucai merényletről szólva kijelentette, hogy nem bombát dobtak a zsinagógára, hanem egyszerű pukkancsok robbantak. A merényletet, szerinte, nem a hungaristák követték el.

Néhány felszólalás után a házelnök berekesztette az ülést, amelyet ma délelőtt nyitnak meg újból, amikor is a zsidójavaslat kerül megvitatásra.

A Magyarországi című lap úgy értesül, hogy a különböző politikai pártok számos módosító javaslatot nyújtottak be a zsidótörvényjavaslattal kapcsolatban.

Teleky Pál miniszterelnök csütörtökön mutatkozott be a felsőházban, ahol Rakovszky háznagy vezette be a miniszterelnököt és kormányának tagjait.

Budapest, február 23. A keresztény nemzeti szocialista front, amelynek tagjai részben független kisgazdapárti disszidensekből és kereszténypártiakból rekrutálódtak és

ben élnek a legutóbbi világháború borzalmait és az a sok nehézség, amellyel a romokban heverő hadszíntereket ujjaépítettük.

— Tapasztaltuk azt is, hogy a háborúk nem szüntetik meg a problémákat, sőt a régiek mellé újakat teremtenek és azok újabb alkalmat szülnék a fegyveres összeköttetésekre. Ezért kell kitartanunk a béke mellett, hogy ne rontsunk a világ mai helyzetén. Újabb háború csak újabb nehézségeket teremtené és ezt kell elkerülnünk. Szeressük a békét és a szabadságot.

— A szeretetnek ez a megnyilvánulása nálunk nem a gyengeség jele. Franciaország eddig még sohasem hátrált meg a fenyegetőzések és követelések előtt, ezután sem fog. Ha pillanatnyilag habozik is a kérdések felett, az szintén csak a béke szeretetének tudható be és annak a szilárd hitnek, hogy nincs vitás kérdés, amit tárgyalások útján el ne lehetne intézni. Inkább vitatkozunk, mint háboruzunk — fejezte be beszédét Daladier.

Nemzetközi értekezlet Strezában

Párizs, február 23. (Rador). A „Le Journal“ római jelentése szerint minden cáfolat ellenére valószínű, hogy néhány nap múlva nemzetközi megbeszélés lesz Strezában. A Duce testőrei, akik mindenhoza elkísérik őt, állítólag már megkapták az utazásra szóló utasításokat.

PARIZS, február 23. A „Journal“ római tudósítás alapján jelent, hogy minden hivatalos cáfolat ellenére Hitler, Franco és Mussolini a közeljövőben értekezletre ülnek össze Strezában, ahol már megtették a szükséges előkészületeket.

amely a Hubai-féle hungarista párt mellett a legszélsőségesebb pártalakulat, komoly válságba jutott. Négy vezető tagja, névszerint Makolcsi Mátya, Némethi Vilmos, Horváth Ferenc és Mózes Sándor kiváltak a párt köztelékéből és a MEP-be (Magyar Élet Pártja) léptek be.

A MEP pártot, amely „Csodaszarvas“ néven is ismeretes, Imrédy Béla volt miniszterelnök hívta életre, most Teleky Pál miniszterelnök azonban úgy döntött, hogy a MEP-et egyesíti a NEPE-l (a Nemzeti Egység Pártjával), amely ezentúl a Magyar Élet Pártja néven fog működni.

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

4. Követeli az eddigi szerződések megsemmisítését és új szerződés megkötését.

A japán kormány négy pontból álló kívánságai az érdekeltektől hatalmas körben kitűnő meglepetést keltett. Különösen a negyedik pont az, amelyet általában sérelmeznek, mert attól tartanak, hogy Tokió az egyensúly megbontását akarja ezzel elérni.

Hivatalos tokiói forrásból jelentik, hogy Arita japán külügyminiszter csütörtökön magához kérte Anglia követét, akinek sajnálatát fejezte ki kormánya nevében a Sun-Sunnál történt incidens miatt.

Mint Hongkongból jelentik, a japán kormány utasítására a hongkongi japán konzul felkereste az angol gyarmati titkárságot, ahol országa nevében sajnálatát fejezte ki a kínai határon, kedden történt incidens miatt.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó a sun-suni incidenssel foglalkozva, amelynek során tudvalegőleg több japán repülőgép Hongkongot bombázta, megállapítja, hogy az angol kormány ezalkalommal nem elégszik meg egyszerű kimagyarázkodással, hanem kártérítést kér a japán kormánytól az elszennvedett károkkért és a bombázás következtében elpusztult emberéletéért.

Miért nem jött létre a német-orosz gazdasági egyezmény

Berlin, február 23. A tervezett német-orosz gazdasági szerződés nem jöhetett létre, mert kiderült, hogy egy előzőleg Rómában megkötött szerződés értelmében Oroszország Olaszországnak adta el kölcsönját. Az exportra szánt orosz kőolaj körülbelül egy és fél millió tonnát tesz ki.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT